
Kunnanhallitus

Aika 30.03.2026 klo 15:00 -

Paikka Lempäälä -talo Rusthollari ja Birgitan kammari

Käsiteltävät asiat

Asia	Otsikko	Sivu
71	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
72	Pöytäkirjan tarkastajat	4
73	Esityslistan hyväksyminen	5
74	Kunnanjohtajan ajankohtaiset asiat	6
75	Lempäälän kunnan hyvinvointiohjelma 2026-2029	7
76	Pirha /Hammashoitolan maanvuokrasopimus	10
77	Kiinteistöjen Peltola 418-406-9-18 ja Peltoreuna 418-406-9-13 ostaminen	12
78	Kiinteistön Tähtelä 418-406-9-17 ostaminen	14
79	Etuosto-oikeuden käyttäminen, määräala kiinteistöstä Kärppälä 418-427-1-22	15
80	Veräjänaukustan alueen ottaminen kaavoitusohjelmaan	17
81	Kaavoituskatsaus 2026	19
82	Vuoden 2025 henkilöstökertomus	20
83	Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteko vuodelta 2025	22
84	Vuoden 2025 tilinpäätös	23
85	Tietotilinpäätöksen hyväksyminen	27
86	Vastaus valtuustoaloitteeseen: Puolet parempaa! Eläinperäisten tuotteiden kulutuksen ja hankintojen puolittaminen vuoteen 2030 mennessä	29
87	Vastaus valtuustoaloitteeseen: Ultraprosessoidun ruoan vähentämiseksi päiväkodeissa ja kouluissa	34
88	Lempäälän kunnan edunvalvontasuunnitelma vuosille 2026-2029	40
89	Lautakuntien pöytäkirjat ja viranhaltijapäätökset	50
90	Ilmoitusasiat	51

Osallistujat

Läsnä	Nimi	Tehtävä
	Aspila Riina	Puheenjohtaja
	Haapajoki Henri	1. varapuheenjohtaja
	Liuha Tuukka	2. varapuheenjohtaja
	Elovirta Elina	Jäsen
	Huhtala Anita	Jäsen
	Huhtala Pasi	Jäsen
	Kosola Satu	Jäsen
	Ojala Carita	Jäsen
	Paananen Ismo	Jäsen
	Rauma Janne	Jäsen
	Virtanen Kari	Jäsen
Muu	Nurmela Piia	Läsnäolo- ja puheoikeus
	Petäkoski-Hult Tuula	kvalt.pj.
	Rajamäki Minna	kvalt.1.vpj.
	Hämäläinen-Ylikahri Maikki	kvalt.2.vpj.
	Pajari Noora	Esittelijä
	Rekonen Riku	Pöytäkirjanpitäjä
	Korkka Antti	Asiantuntija
	Lehtinen Nina	Asiantuntija
	Levonmaa Tiia	Asiantuntija
	Virtanen Maria	Asiantuntija
	Auvinen Kari	Asiantuntija
	Mäkelä Anna	Asiantuntija
	Suhonen Jukka	Asiantuntija

71**Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**

Kunnanhallitus 30.03.2026

Kunnanhallituksen kokouksen laillisuuden edellytyksenä on, että kokouskutsu on kunnanhallituksen päättämällä tavalla toimitettu jäsenille ja, että saapuvilla on enemmän kuin puolet jäsenistä kuntalain 103 §:n edellyttämällä tavalla.

Lisäksi myönnetään läsnäolo- ja puheoikeus kokoukseen kutsutuille asiantuntijoille.

Päätösehdotus

Puheenjohtaja toteaa kokouksen läsnäolijat sekä kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden. Lisäksi kunnanhallitus myösi läsnäolo- ja puheoikeuden kokoukseen kutsutuille asiantuntijoille.

Päätös

72**Pöytäkirjan tarkastajat**

Kunnanhallitus 30.03.2026

Kunnanhallitus on kokouksessaan 16.6.2025 § 199 päättänyt pöytäkirjan tarkastamisesta ja nähtävänä pitämisestä.

Tämän kokouksen pöytäkirja tarkastetaan sähköisesti 1.4.2026.
Tarkastettu pöytäkirja pidetään yleisesti nähtävillä kunnan verkkosivuilla 2.4.2026.

Päätösehdotus

Pöytäkirjan tarkastajiksi valitaan Pasi Huhtala ja Satu Kosola

Päätös

73**Esityslistan hyväksyminen**

Kunnanhallitus 30.03.2026

Hallintosäännön 16 luvun mukaan esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja ehdotukset toimielimen päätöksiksi, lähetetään kokouskutsun yhteydessä, jolleivät erityiset syyt ole esteenä.

Kokousasiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimielin toisin päätä.

Toimielin voi esittelijän ehdotuksesta tai jäsenen ehdotuksesta, jota on kannatettu, ottaa enemmistöpäätöksellä käsiteltäväksi asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa.

Jos esittelijä ehdottaa asian poistamista esityslistalta, asia poistetaan, jollei toimielin toisin päätä.

Päätösehdotus

Hyväksytään kokouksen esityslista ja asioiden käsittelyjärjestys.

Päätös

74

Kunnanjohtajan ajankohtaiset asiat

Kunnanhallitus 30.03.2026

60/00.01.01/2026

Valmistelija kunnanjohtaja Noora Pajari

Kunnanjohtaja esittelee kokouksessa ajankohtaiset asiat.

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus merkitsee ajankohtaiset asiat tiedokseen.

Päätös

Hyvinvointi- ja
elinvoimalautakunta
Kunnanhallitus

§ 26

19.03.2026

30.03.2026

75

Lempäälän kunnan hyvinvointiohjelma 2026-2029

Hyvinvointi- ja elinvoimalautakunta 19.03.2026 § 26

Valmistelija hyvinvointisuunnittelija Anna Mäkelä

Lempäälän kunnan hyvinvointiohjelma ohjaa Lempäälässä vuosina 2026-2029 toteutettavaa hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämistyötä. Hyvinvointiohjelma on yksi Lempäälän kuntastrategiaa toteuttavista toimenpideohjelmista ja se toimii kunnan lakisääteisenä hyvinvointisuunnitelmana (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021 §6).

Hyvinvointiohjelma on laadittu ilmiölähtöisesti ja se pohjautuu lempääläläisten hyvinvoinnin tilaa ja kehitystä kuvaavaan Lempäälän kunnan hyvinvointikertomukseen 2021-2024 (Kunnanvaltuusto 28.05.2025 § 58). Hyvinvointikertomuksessa tunnistettuja kaiken ikäisten lempääläläisten hyvinvointiin heikentävästi vaikuttavia ilmiöitä ovat muun muassa eriarvoisuus ja hyvinvointierot, yksinäisyys, turvattomuuden kokemukset, mielen hyvinvoinnin haasteet ja liikkumattomuus.

Lempäälän kunnan hyvinvointiohjelma 2026-2029 toteuttaa kuntastrategian kolmea teemaa:

- Lähellä sinua – yhteinen hyvinvointimme
- Lähellä kaikkea – paras paikka asua ja toimia
- Lähellä meitä – viihtyisä asuinympäristömme.

Hyvinvointiohjelman painopisteet ovat:

- Merkityksellinen arki
- Turvallinen ja viihtyisä ympäristö
- Hyvinvointia edistävät elintavat

Hyvinvointiohjelmassa on määritelty kuntastrategian hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämisen tavoitteisiin liittyvät toimenpiteet, joilla ajankohtaisesti hyvinvointia haastaviin ilmiöihin Lempäälässä vuosina 2026-2029 tartutaan. Hyvinvointiohjelmaan on lisäksi kirjattu toimenpiteiden toteutumisen seurannassa käytettävät mittarit, vastuutahot ja yhteistyökumppanit. Hyvinvointiohjelma kokoaa yhteen aiemmin erillisinä laaditut hyvinvointiin liittyvät suunnitelmat.

Hyvinvointiohjelman valmistelu käynnistyi keväällä 2025. Valmisteluun ovat osallistuneet vuoden 2025 aikana yhteisölautekunta, hyvinvointi- ja elinvoimalautakunta, edellisen valtuustokauden aikana toimineet hyvinvoinnin edistämisen yhteistyöryhmät, vaikuttamistoimielimet sekä asukkaat ja järjestöt foorumeissa ja tapahtumissa. Vuonna 2026 valmistelua on ohjannut kunnanhallituksen nimeämä Hyvinvointiohjelman

Hyvinvointi- ja
elinvoimalautakunta
Kunnanhallitus

§ 26

19.03.2026

30.03.2026

ohjausryhmä (Kunnanhallitus 15.12.2025 § 351). Asukkaat ovat päässeet vaikuttamaan hyvinvointiohjelman sisältöihin osallistumalla 30.1.2026 järjestetyn startegiatorin työpajaan sekä vastaamalla Lempäälä lähelläsi - kuntalaiskyselyyn 28.1.-9.2.2026.

Liite:

Lempäälän kunnan hyvinvointiohjelma 2026-2029

Oheisaineisto:

Hyvinvointiohjelman 2026-2029 toimenpiteiden aikataulut ja resurssit

Toimivalta: Lempäälän kunnan hallintosääntö, 5 luku Toimielinten tehtävät ja toimivallan jako, 4 § Hyvinvointi- ja elinvoimalautakunnan tehtävät ja toimivalta, kohta 9. vastaa valtuustolle valtuustokausittain valmisteltavasta hyvinvointiohjelmasta ja hyvinvointikertomuksesta

Lisätietoja:

kehitysjohtaja Antti Korkka, puh. 040 191 8745

hyvinvointisuunnittelija Anna Mäkelä, 040 195 4884

sähköpostit ovat muotoa etunimi.sukunimi@lempaala.fi

Esittelijä

Kehitysjohtaja

Päätösehdotus

Hyvinvointi- ja elinvoimalautakunta päättää hyväksyä Lempäälän hyvinvointiohjelman 2026-2029 ja esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle sen hyväksymistä. Lisäksi lautakunta päättää, että kehitysjohtaja voi tehdä liitteenä olevaan Lempäälän kunnan hyvinvointiohjelmaan päätöksenteon jälkeen vähäisiä tai teknisiä korjauksia, jotka eivät muuta hyvinvointiohjelman sisältöä.

Päätös

Hyvinvointi- ja elinvoimalautakunta päätti hyväksyä Lempäälän hyvinvointiohjelman 2026-2029 ja esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle sen hyväksymistä. Lisäksi lautakunta päätti, että kehitysjohtaja voi tehdä liitteenä olevaan Lempäälän kunnan hyvinvointiohjelmaan päätöksenteon jälkeen vähäisiä tai teknisiä korjauksia, jotka eivät muuta hyvinvointiohjelman sisältöä.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Vesa Papinsaari poistui kokouksesta klo 17:34 pykälän käsittelyn aikana.

Merkittiin pöytäkirjaan, että hyvinvointisuunnittelija Anna Mäkelä oli asiantuntijana läsnä klo 17:13-18:21 pykälän käsittelyn ajan. Anna Mäkelä poistui kokouksesta klo 18:23.

Tiedoksi

kasvatus- ja opetuslautakunta, yhdyskuntalautakunta, konsernin yhteiset palvelut, kunnan johtoryhmän jäsenet

Hyvinvointi- ja
elinvoimalautakunta
Kunnanhallitus

§ 26

19.03.2026

30.03.2026

Kunnanhallitus 30.03.2026
643/00.01.02/2024

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy Lempäälän hyvinvointiohjelman 2026-2029 ja valtuuttaa kehitysjohtajan tekemään liitteenä olevaan Lempäälän kunnan hyvinvointiohjelmaan vähäisiä tai teknisiä korjauksia, jotka eivät muuta hyvinvointiohjelman sisältöä.

Päätös

76

Pirha /Hammashoitolan maanvuokrasopimus

Kunnanhallitus 30.03.2026

1031/10.03.02.02/2025

Valmistelija tontti-insinööri Anton Korkki

Osoitteessa Himminpolku 5 sijaitsee Pirkanmaan Hyvinvointialueen omistuksessa oleva rakennus, jossa toimii Lempäälän hammashoitola. Rakennuksen maapohjan omistaa Lempäälän kunta.

Kohteen maanvuokrasopimus on jäänyt aikanaan tekemättä rakennuksen siirtyessä Pirkanmaan Hyvinvointialueen omistukseen 1.1.2023. Maanvuokrasopimus tehdään takautuvasti siten, että se on voimassa ajalla 1.1.2023-31.12.2032 ja maanvuokrasopimukseen sisältyy viiden (5) vuoden jatko-optio, jonka käyttämisestä tulee ilmoittaa viimeistään 31.12.2031 mennessä.

Maanvuokran määräytymisessä on noudatettu Lempäälän kunnanvaltuuston 22.1.2025 (§ 5) hyväksymiä tonttien luovutuksessa sovellettavia yleisiä hinnanmäärityisperusteita. Perusteista laaditun ulkopuolisen arvioitsijan arviolausunnon mukaan vuokrataso vastaa alueen käypää markkinahintaa. Vuokra sidotaan elinkustannusindeksiin.

Lempäälän kunta laskuttaa Pirkanmaan Hyvinvointialueelta takautuvasti vuosien 2023, 2024 ja 2025 laskuttamatta jääneet vuokrat.

Liitteet:

Maanvuokrasopimusluonnos sekä sijaintikartta

Lempäälän kunnan hallintosäännön 5 luvun 1 §:n kohdan 1 mukaan kunnanhallitus päättää kiinteän omaisuuden ostamisesta ja myymisestä sekä vuokraamisesta.

Lisätietoja: tontti-insinööri Anton Korkki, puh. +358 403510359, sähköpostit ovat muotoa etunimi.sukunimi@lempaala.fi

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää vuokrata liitteenä olevan maanvuokrasopimuksen mukaisesti maa-alueen Pirkanmaan Hyvinvointialueelle.

Lisäksi kunnanhallitus myöntää tonttipäällikölle

1. oikeuden muotoilla maanvuokrasopimuksen yksityiskohdat vuokralaisen kanssa
2. oikeuden maanvuokrasopimuksen allekirjoittamiseen vuokrasopimuksessa mainituin ehdoin

Päätös

Otteet

Pirkanmaan Hyvinvointialue

Tiedoksi

tonttipäällikkö, tontti-insinööri, taloustoimisto

77

Kiinteistöjen Peltola 418-406-9-18 ja Peltoreuna 418-406-9-13 ostaminen

Kunnanhallitus 30.03.2026

296/10.00.01/2026

Valmistelija tonttipäällikkö Jukka Suhonen

Kiinteistöjen Peltola 418-406-9-18 ja Peltoreuna 418-406-9-13 ostamisesta Lempäälän kunnalle on sovittu maanomistajan kanssa. Kiinteistöjen yhteenlaskettu kiinteistörekisteriin merkitty pinta-ala on 11,1 ha. Kiinteistöjen alue on yleiskaavan mukaista maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (M-1), maa- ja metsätalousvaltaista aluetta, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta (MY), auntoalue reserviä (A,AP/res), pientalovaltaista asuntoaluetta (AP), maisemallisesti arvokasta peltoaluetta (MA) sekä luonnonsuojelualuetta (SL). Alueen pohjoisreunaa pitkin kulkee retkeilyreitti Birgitan polku. Kauppahinnaksi on sovittu 156.750,00 euroa.

Liitteet: Kauppakirjaluonnos ja karttaote

Oheisaineisto: Kiinteistörekisterin otteita (ei julkaista)

Lempäälän kunnan hallintosäännön 5 luvun Toimielinten tehtävät ja toimivallanjako 1 §:n Kunnanhallituksen tehtävät ja toimivalta 1. kohdan mukaan kunnanhallitus päättää kiinteän omaisuuden ostamisesta, myymisestä ja vuokraamisesta.

Lisätietoja: tonttipäällikkö Jukka Suhonen, puh. 050 3833 778, sähköpostit ovat muotoa etunimi.sukunimi@lempaala.fi

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää, että Lempäälän kunta ostaa Kiinteistöt Peltola 418-406-9-18 ja Peltoreuna 418-406-9-13 yhteispinta-alaltaan 11,1 ha. Kauppahinta on 156.750,00 euroa.

Kunnanhallitus myöntää tonttipäällikölle

1. oikeuden muotoilla kauppakirjan yksityiskohdat myyjän kanssa.

2. oikeuden kiinteistöjen Peltola 418-406-9-18 ja Peltoreuna 418-406-9-13 kauppakirjan allekirjoittamiseen kauppakirjassa mainituin ehdoin.

Päätös

Lempäälän kunta

Esityslista

6/2026

13

Kunnanhallitus

30.03.2026

Otteet

kaupan osapuolet

Tiedoksi

tontti-insinööri, tonttipäällikkö, kaavoituspäällikkö, taloustoimisto

78

Kiinteistön Tähtelä 418-406-9-17 ostaminen

Kunnanhallitus 30.03.2026

297/10.00.01/2026

Valmistelija tonttipäällikkö Jukka Suhonen

Kiinteistön Tähtelä 418-406-9-17 ostamisesta Lempäälän kunnalle on sovittu maanomistajan kanssa. Kiinteistön kiinteistörekisteriin merkitty pinta-ala on 0,785 ha. Kiinteistön alue on yleiskaavan mukaista maa- ja metsätalousvaltaista aluetta, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta (MY) sekä asuntoalue reserviä (A,AP/res). Kauppahinnaksi on sovittu 9.250,00 euroa.

Liitteet: Kauppakirjaluonnos ja karttaote

Oheisaineisto: Kiinteistörekisterin otteita (ei julkaista)

Lempäälän kunnan hallintosäännön 5 luvun Toimielinten tehtävät ja toimivallanjako 1 §:n Kunnanhallituksen tehtävät ja toimivalta 1. kohdan mukaan kunnanhallitus päättää kiinteän omaisuuden ostamisesta, myymisestä ja vuokraamisesta.

Lisätietoja: tonttipäällikkö Jukka Suhonen, puh. 050 3833 778, sähköpostit ovat muotoa etunimi.sukunimi@lempaala.fi

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää, että Lempäälän kunta ostaa kiinteistön Tähtelä 418-406-9-17 pinta-alaltaan 0,785 ha. Kauppahinta on 9.250,00 euroa.

Kunnanhallitus myöntää tonttipäällikölle

1. oikeuden muotoilla kauppakirjan yksityiskohdat myyjän kanssa.

2. oikeuden kiinteistön Tähtelä 418-406-9-17 kauppakirjan allekirjoittamiseen kauppakirjassa mainituin ehdoin.

Päätös

Otteet

kaupan osapuolet

Tiedoksi

tontti-insinööri, tonttipäällikkö, kaavoituspäällikkö, taloustoimisto

79

Etuosto-oikeuden käyttäminen, määräala kiinteistöstä Kärppälä 418-427-1-22

Kunnanhallitus 30.03.2026

293/10.00.01/2026

Valmistelija tonttipäällikkö Jukka Suhonen

Etuostolain (608/1977) 1 §:n mukaan kunnalla on etuosto-oikeus kunnassa sijaitsevan kiinteistön kaupassa, mikäli kiinteistö on pinta-alaltaan yli 5000 m². Kunta voi käyttää etuostolain mukaista oikeuttaan ensisijaisesti yhdyskuntarakentamisen sekä virkistys- ja suojelutarkoitusten edistämiseen, kuten maanhankintaan tulevia asuinalueita, palveluita tai viheralueita varten.

Lempäälän kunta on saanut tiedon alla yksilöidystä kiinteistökaupasta.

Kiinteistökauppa 28.1.2026

Kaupan kohde: Määräala kiinteistöstä Kärppälä 418-427-1-22

Sijainti: Nurmi

Osoite: Kärppäläntie 50, 37500 Lempäälä

Kaavatilanne: Yleiskaava

Kauppahinta: 156.500,00 euroa

Pinta-ala: 31,06 ha

Etuosto-oikeuttaan käyttääkseen kunnan on päätöksessään esitettävä selvitys alueen tulevaa, kohtuullisessa ajassa toteutuvaksi tarkoitettua käyttöä koskevista suunnitelmista. Etuosto-oikeus on kunnan maapoliittinen väline, jonka avulla kunta voi tulla myydyn kiinteistön omistajaksi samoilla ehdoilla kuin alkuperäinen ostaja. Lempäälän kunnan voimassa olevan maapoliittisen ohjelman mukaan kunta käyttää etuosto-oikeutta osana maanhankintaansa tapauskohtaiseen harkintaan perustuen.

Voimassa olevat yleiskaavat sekä Lempäälän strateginen yleiskaava osoittavat alueen olevan kylärakenteen kannalta merkittävä kehittämisalue, jolla on suuri merkitys kunnan kaavoituksellisten ja maapoliittisten tavoitteiden toteuttamisessa. Yleiskaavat ohjaavat alueen maankäyttöä siten, että se mahdollistaa hallitun asutuksen lisäämisen, olemassa olevan kyläalueen täydentämisen sekä yhdyskuntarakenteen eheyttämisen.

Kaupan kohteena oleva määräala sijaitsee Nurmen kylän ydinalueella. Alueen pohjoisempi osa kuuluu Säijän–Nurmen–Kuokkalan–Hollonnokan osayleiskaavaan ja eteläisempi osa, johon Kärppälän rakennukset sijoittuvat, rantaosayleiskaavaan. Kohde muodostaa kylärakenteen kannalta yhtenäisen ja tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden olemassa olevan asutuksen ja palveluiden läheisyydessä.

Kohde on yksi harvoista alueista, joilla on merkittävä määrä rakentamiskelpoista AP-2 aluetta kyläasutuksen hallittuun lisäämiseen kunnallisteknisesti kustannustehokkaassa ja yhdyskuntarakenteen kannalta tarkoituksenmukaisessa sijainnissa. Lisäksi alue kuuluu

valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema alueeseen, mikä korostaa tarvetta ohjata alueen toteuttamista kokonaisuutena.

Lempäälän strategisessa yleiskaavassa Nurmen kylä on tunnistettu yhdeksi kunnan kylähelmistä. Strategisen yleiskaavan tavoitteena on tukea perinteisten lempääläisten kylien elinvoimaisuutta ja ominaispiirteiden säilymistä mahdollistamalla harkittu lisärakentaminen erityisesti kyläkeskusten lähialueilla siten, että uudisrakentaminen sovitetaan huolellisesti maalaismaisemaan ja rakennettuun ympäristöön.

Etuosto-oikeuden käyttäminen on perusteltua, jotta kunta voi ohjata alueen toteuttamista kokonaisuutena yleiskaavojen ja strategisen yleiskaavan tavoitteiden sekä maisema-arvojen mukaisesti ja turvata kunnan maankäytöllisen tavoitteiden toteutuminen alueella. Lempäälän kunnalla on etuostolain (608/1977) mukainen oikeus käyttää etuosto-oikeuttaan edellä mainitussa kiinteistökaupassa.

Liitteet: Sijaintikartta, ote yleiskaavayhdistelmästä ja kopio kauppakirjan liitekartasta

Oheisaineisto: Alkuperäinen kauppakirja ja siihen liittyviä sopimuksia ja muita asiakirjoja (salassapidettäviä, JulKL 24.1 § kohta (yksityiset liike- ja ammattisalaisuudet)

Toimivalta: Etuostolain (608/77) 21 §:n mukaan kunnan etuosto-oikeudesta käyttämisestä päättää kunnanhallitus.

Lisätietoja: tonttipäällikkö Jukka Suhonen, puh. 050 3833 778, sähköpostit ovat muotoa etunimi.sukunimi@lempaala.fi

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää käyttää etuosto-oikeutta tilasta Kärppälä 418-427-1-22 28.1.2026 tehtyyn kiinteistön määräalakauppaan. Kunnanhallitus toteaa, että etuosto-oikeutta käytetään etuostolain 1 §:n mukaisesti.

Päätös

Otteet

kiinteistökaupan osapuolet, Maanmittauslaitos

Tiedoksi

yhdyskuntajohtaja, tonttipäällikkö, tontti-insinööri, kaavoituspäällikkö, rakennuttajapäällikkö, taloustoimisto

80

Veräjänhaustan alueen ottaminen kaavoitusohjelmaan

Kunnanhallitus 30.03.2026

785/10.02.03/2025

Valmistelija kaavoitusarkkitehti Hanna Ohtola

Veräjänhaustan tiehoitokunta on jättänyt hakemuksen asemakaavan laatimiseksi. Hakemuksessa esitetään asemakaavan laatimista Veräjätien, Kivitien, Puomitien, Kellotien ja Niittytien alueelle. Perusteluina esitetään mm. että alue on kaavamaisesti rakennettu. Lisäksi tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden kannalta voi olla tarpeen harkita kaavoitettavaksi myös Oikotien ja Puskiaistentien alueet. Asemakaavoituksen myötä alueen kadut siirtyisivät kunnan vastuulle.

Alueella on voimassa Kuljun-Marjamäen-Moision-Keskustan osayleiskaava, joka on tullut lainvoimaiseksi v. 2001. Alue on osoitettu yleiskaavassa pientalovaltaiseksi asuntoalueeksi (AP) ja lähivirkistysalueeksi (VL). Alueen koilliskulma kuuluu vireillä olevan Sääksjärven osayleiskaavan alueeseen ja se on osoitettu työpaikka-alueeksi (TP-4).

Pääosalla aluetta ei ole voimassa olevaa asemakaavaa. Veräjätien ja Tampereentien välisellä alueella on voimassa asemakaava nro 10033 vuodelta 2002.

Haasteena kaavamuutoksen laatimiselle on mm. viereisten liikenneväylien aiheuttama liikennemelu, joka osalla kiinteistöistä ylittää 55 dB. Mikäli liikennemelu ylittää koko kiinteistöllä 55 dB, ei aluetta välttämättä voida osoittaa asemakaavassa asumiseen. Lisäksi alueen läpi kulkee 110 kV voimajohto, jonka tilavarauksen huomioiminen asemakaavassa tulee rajoittamaan siihen rajautuvien kiinteistöjen rakennettavissa olevaa alaa.

Asemakaavan katuja suunnitellessa tulee niille varata riittävä aluevaraus ajoradan lisäksi mm. kadun kuivatusrakenteille, lumitilalle ja valaistuksen järjestämiselle. Tavallisen tonttikadun aluevarauksen leveys on 10 m. Mikäli katu syöttää liikennettä laajemmalle alueelle ja/tai on tarvetta jalkakäytävälle ja pyörätielle, on aluevaraus suurempi. Lisäksi päättyville kaduille tarvitaan kääntöpaikat liikenneturvallisuuden takia. Katujen aluevarausten mitoituksella voi olla vaikutusta kiinteistöjen nykyisiin talousrakennuksiin tai istutuksiin, mikäli ne ovat liian lähellä ajorataa.

Asemakaavan laatimisesta aiheutuu kunnalle kustannuksia. Tuloja ei ole odotettavissa, sillä kunnalla ei ole merkittävää maanomistusta alueella.

Nauhataajaman asemakaavoittamattomat asuinalueet ovat Lempäälän kunnassa ns. "suunnitteluvelkaa". Asemakaavattomuus haittaa niin tienhoitokuntaa, kiinteistönomistajia kuin kuntaakin ja aiheuttaa haasteita mm. rakentamisen luvittamiselle. Vaikka Veräjänhaustan alueen asemakaavoittamisesta aiheutuu kunnalle kustannuksia, tulisi

Kunnanhallitus

30.03.2026

nauhataajaman kaavoittamattomat asuinalueet saattaa kaavan piiriin mahdollisuuksien mukaan.

Liitteet

Veräjänhaustan tiehoitokunta hakemus asemakaavan laatimiseksi

Toimivalta: Lempäälän kunnan hallintosäännön 5 luvun 1 §:n mukaan toimielin on toimivaltainen päättämään asiasta.

Lisätietoja: kaavoitusarkkitehti Hanna Ohtola, puh. 0405731527, etunimi.sukunimi@lempaala.fi

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Veräjänhaustan alue otetaan kaavoitusohjelman B-koriin.

Päätös

Otteet

Veräjänhaustan tiehoitokunta

Tiedoksi

kaavoitusarkkitehti

81

Kaavoituskatsaus 2026

Kunnanhallitus 30.03.2026

283/10.02.02/2026

Valmistelija kaavoituspäällikkö Teija Mäkelä

Kunnan tulee vähintään kerran vuodessa laatia katsaus kunnassa ja maakunnan liitossa vireillä olevista ja lähiaikoina vireille tulevista kaava-asioista, jotka eivät ole merkitykseltään vähäisiä (kaavoituskatsaus). Katsauksessa selostetaan lyhyesti kaava-asiat ja niiden käsittelyvaiheet sekä sellaiset päätökset ja muut toimet, joilla on välitöntä vaikutusta kaavoituksen lähtökohtiin, tavoitteisiin, sisältöön ja toteuttamiseen. (AKL 7 §)

Lempäälän kunnan kaavoituskatsaus vuodelle 2026 on valmistunut.

Kaavoituskatsaus asetetaan nähtäville 30 päivän ajaksi kunnan verkkosivuille sekä Lempäälä-talon Palvelukäytävälle (Manttaalitie 15). Katsausta pidetään kuntalaisten saatavilla myös tämän jälkeen Palvelukäytävällä. Kaavoituskatsauksen voi myös lukea ja tulostaa kunnan verkkosivuilta. Nähtäville asettamisesta tiedotetaan erikseen.

Lempäälän kunnan hallintosäännön (voimaantulo 18.12.2025) 5 luku 1 § kohdan 5 mukaisesti kunnanhallitus hyväksyy kaavoituskatsauksen (ALK 7 §).

Lisätietoja: kaavoituspäällikkö Teija Mäkelä 044 486 3418, teija.makela@lempaala.fi

Liitteet: Kaavoituskatsaus 2026

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää, että se hyväksyy kaavoituskatsauksen 2026, asettaa sen julkisesti nähtäville sekä antaa tiedoksi kunnanvaltuustolle ja yhdyskuntalautakunnalle.

Pöytäkirja tarkistetaan tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös

Tiedoksi

kaavoituspäällikkö, kaavoitusavustaja

82**Vuoden 2025 henkilöstökertomus**

Kunnanhallitus 30.03.2026

309/01.00.02/2026

Valmistelijat henkilöstöpäällikkö Marika Ahomäki, konsernipalvelujohtaja Maria Virtanen

Vuosi 2025 oli Lempäälän kunnassa mittavien muutosten aikaa: TE-palveluiden siirtyminen työllisyysalueille, laajentunut maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alue sekä uusi organisaatorakenne muuttivat toimintaympäristöä. Organisaatiouudistuksessa johtamisen rakenteita tarkasteltiin ja uudistettu johtoryhmä aloitti työnsä. Vuonna 2025 otettiin käyttöön tasopalkkajärjestelmä ja valmistauduttiin myös työterveyspalveluiden kilpailutukseen.

Henkilöstömäärä kasvoi vuonna 2025 hieman ja vaihtuvuus laski selvästi, mikä kertoo osaltaan henkilöstöpolitiikan onnistumisesta. Johtamisen kehittäminen ja henkilöstön hyvinvointi olivat keskeisessä roolissa. Esihenkilöitä tuettiin koulutuksilla, pienryhmissä ja Esihenkilöakatemian kautta, ja osaamisen kehittämisen rakenteita vahvistettiin.

Syksyllä 2025 toteutetun työhyvinvointikyselyn tulokset paranivat ja kyselyn perusteella henkilöstö koki työnsä merkitykselliseksi ja tavoitteet selkeiksi, mutta toivoi enemmän työrauhaa ja mahdollisuutta keskittyä ydintehtäviin. Kuntatasolla nostettiin kehittämistavoitteiksi roolin ymmärtäminen ja palautteen hyödyntäminen työn kehittämisessä. Työyksiköt laativat myös omiin tuloksiinsa perustuvat tavoitteet seurattavaksi.

Hyvinvointia vahvistettiin yhteisöllisin toimin, henkilöstöeduilla ja ennakoivan työkykyjohtamisen malleilla. Sairauspoissaolojen määrä kasvoi hieman, mutta sairastaneiden määrä laski eli poissaolot keskittyivät suppeammalle ryhmälle. Erityisesti TULE-sairaudet sekä mielenterveyden häiriöt korostuivat pidemmissä poissaoloissa. Työturvallisuushavaintojen määrä kasvoi aktiivisen ilmoittamisen myötä, ja havaintojen perusteella kehitettiin työoloja. Työ- ja työmatkatapaturmat vähenivät edelleen.

Osaamisen kehittämisessä painotettiin projektimallia, palvelumuotoilua, digitalisaatiota ja työkykyosaamista. Palvelumuotoilun opinnot etenivät, mentorointimalli otettiin käyttöön ja Copilotin sekä M365-ympäristön käyttöä tuettiin koulutuksilla. Digitaitojen kehittäminen jatkui digitiekartan mukaisesti. Kehittämistekoja nostettiin näkyviin Tärkeissä töissä Lempäälässä -kampanjassa, ja asiakaspalvelun onnistumisia palkittiin Tarkalla korvalla -kampanjassa. Paras työpaikka -kärkihanke päättyi, ja sen tuotokset – mm. johtamislupaus ja vastuullisen johtamisen käsikirja – juurtuivat käytännöiksi.

Rekrytoinneissa otettiin käyttöön anonyymi rekrytointi. Rekrytointien määrä väheni aikaisempaan vuoteen verrattuna, mikä heijastui vaihtuvuuteen. Hakijamäärät pysyivät korkeina eli Lempäälä mielletään houkuttelevana

työnantajana. Rekrytointiprosessien sujuvuuden todettiin vaativan edelleen kehittämistä. Lähtökyselyn perusteella suurimmat syyt työn päättymiseen olivat määräaikaisten loppuminen ja halu kehittyä muualla. Lähtijöiden suosittelevuudeksi nousi selvästi edellisvuodesta.

Kokonaisuutena asetetut tavoitteet saavutettiin ja toimintaa saatiin kehitettyä laajasti eri osa-alueilla vuonna 2025.

Liite: henkilöstökertomus

Toimivalta: Lempäälän kunnan hallintosäännön 5 luvun 1 §:n mukaan kunnanhallituksen tehtävänä on päättää asioista, joita ei ole säädetty tai määrätty muulle kunnan toimielimelle, viranhaltijalle tai luottamushenkilölle.

Lisätietoja: konsernipalvelujohtaja Maria Virtanen, puh. 040 5392 508, sähköpostit ovat muotoa etunimi.sukunimi@lempaala.fi

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää hyväksyä vuoden 2025 henkilöstökertomuksen ja saattaa sen tiedoksi kunnanvaltuustolle.

Päätös

Tiedoksi

henkilöstöpalvelut

83

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteko vuodelta 2025

Kunnanhallitus 30.03.2026

387/00.03.01/2022

Valmistelija: talouspäälikkö Kari Auvinen

Kuntalain 115 § mukaisesti kunnanhallituksen tulee raportoida toimintakertomuksessa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä. Annettavan selonteon sisältöä ohjaa kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohje. Saman ohjeen mukaisesti myös konsernivalvonnan järjestämistä koskeva selonteko voidaan esittää samassa yhteydessä.

Tilinpäätösvalmistelun yhteydessä koottu selonteko kertomusvuodelta 2025 on jaettu kunnanhallitukselle kokousmateriaalina. Selonteko sisällytetään kunnanhallituksen hyväksymässä muodossa osaksi vuoden 2025 toimintakertomusta. Konsernivalvonnan nykytila ja havainnot konserniyhtiöistä on sisällytetty samaan selontekoon.

Liite: Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteko (julkaistaan pöytäkirjalla)

Toimivalta: Kuntalaki 115 §

Lisätietoja: kunnanjohtaja Noora Pajari, noora.pajari@lempaala.fi

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää:

1. hyväksyä selonteon vuodelta 2025 sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan järjestämisestä liitteen mukaisena. Selonteko sisällytetään osaksi toimintakertomusta vuodelta 2025.
2. hyväksyä selonteossa todetut kehittämistoimet ja oikeuttaa kunnanjohtajan tarkentamaan kehittämistoimien suunnitelmallista toteuttamista

Päätös

Tiedoksi

Kunnan johtoryhmä, tarkastuslautakunta

84

Vuoden 2025 tilinpäätös

Kunnanhallitus 30.03.2026

301/02.02.02/2026

Valmistelija: talouspäällikkö Kari Auvinen

Kuntalain 113 § mukaan kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa. Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja tai pormestari.

Kuntalain 114 §:n mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös. Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana. Kuntayhtymän tilinpäätös yhdistellään jäsenkunnan konsernitilinpäätökseen.

Kuntalain 115 § mukaan toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Vuoden 2025 tilinpäätöksen yleiskuvaus

Lempäälän väkiluku oli Tilastokeskuksen ennakkoväkilukutiedon 31.12.2025 mukaan 25 036. Väestönkasvu edellisvuoden viralliseen väkilukuun 24 854 verrattuna oli +182 asukasta (+0,7 %). Vuoden 2025 nettokasvusta sekä syntyvyyden enemmisyys että kuntien välinen nettomuutto tuottivat kasvusta molemmat noin 45 % lopun 10 % perustuessa nettomaahanmuuttoon.

Lempäälän työttömyysasteen vuosikeskiarvo nousi edellisvuoden 7,4 %:sta 8,2 %:iin. Koko Tampereen seudun työllisyysalueen työttömyysasteen vuosikeskiarvo nousi hieman enemmän 11,0 %:sta 12,0 %:iin.

Toimintakate, joka muodostuu käyttötalouden tuottojen ja kulujen erotuksesta, kertoo paljonko toimintamenoista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla eli verorahoituksella. Vuonna 2025 toimintakate oli -74,9 milj. € ja se heikkeni edellisvuoteen verrattuna 2,1 milj. € (-2,9 %).

Käyttötalouden toimintakulut olivat 92,7 milj. € ja kokonaisuutena ne ylittivät muutetun talousarvion 0,4 milj. €:lla. Toimintakulujen kasvu vuodesta 2024 oli 5,1 milj. € (5,8 %). Yksinomaan kuntien kasvanut rahoitusvastuu työmarkkinatukikustannuksista sekä tilinpäätösvuoden alussa käynnistyneen Tampereen seudun työllisyysalueen palvelukustannukset selittivät toimintakulukasvusta 4 milj. €, eli lähes 80 %.

Käyttötalouden toimintatuotot olivat 17,8, milj. € ja kokonaisuutena ne ylittivät muutetun talousarvion 1,55 milj. €. Toimintatuottojen kasvu vuodesta 2024 oli peräti 3,0 milj. €. (20,3 %) ja tämä selittyy etenkin maa-alueiden luovutusvoittotuotoilla, joita kertyi vuonna 2025 3,6 milj. € (edellisvuonna vajaat 0,5 milj. €).

Kuntien verotulokertymä oli vuonna 2025 yleisen taloustaantumana takia erittäin huono, sillä valtakunnallisesti kuntien kokonaisverotulo vähentyi edellisvuodesta -0,2 %. Lempäälässä kokonaisverotulokertymä alitti muutostalousarviossakin alennetun tuloarvion 1,1 milj. €:lla ollen 63,6 milj. €, mikä oli vajaat edellisvuotta 0,6 % enemmän. Kunnan tuloveroa kertyi vajaat 52,8 milj. € eli 2,1 % enemmän kuin edellisvuonna. Kiinteistöverotuotto oli 7,4 milj. € eli runsaat 0,1 milj. € edellisvuotta vähemmän. Osuus yhteisöveron tuotosta sen sijaan laski yli 15 % vajaaseen 3,4 milj. €:oon kun se edellisvuonna oli runsaat 4,0 milj. €.

Valtionosuudet olivat 19,3 milj. € eli noin 0,1 milj. € pienemmät kuin edellisvuonna. Alkuperäistä 19,2 milj. € valtionosuustuloarviota korotettiin muutostalousarviolla 0,1 milj. € eli toteuma oli muutostalousarvion mukainen.

Nettorahoituskulut olivat runsaat 1,4 milj. € ja ne kasvoivat edellisvuodesta runsaat 0,2 milj. €.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin ja lainojen lyhennyksiin. Vuosikate 6,6 milj. € (263 €/as.) oli likimain muutostalousarvion mukainen. Vuonna 2024 vuosikate oli vajaat 8,7 milj. € (349 €/as.).

Lempäälän suunnitelmapoistot olivat talousarvioon oletettua pienemmät eli 9,9 milj. € ja vuosikate kattoi poistoista 66 % (vuonna 2024 83 %).

Tilikauden tulos ennen varausten käsittelyä oli vuonna 2025 runsaat -3,3 milj. € alijäämäinen, eli runsaat 1,6 milj. € muutostalousarviossa oletettua parempi. Tilikauden tulos kuitenkin heikkeni yhä edellisvuoden -1,8 milj. €:n tasosta eli oli toistamiseen selvästi alijäämäinen.

Vuonna 2025 purettiin taseen strategisen maanhankinnan investointivarausta 1,45 milj. €. Lisäksi Sääksjärven koulun peruskorjaus- ja laajennushankkeen valmistuttua purettiin tähän tarkoitukseen taseessa ollut 2,5 milj. € investointivaraus. Investointivarausten yhteismäärä taseessa pieneni täten 12,1 milj. €:sta 8,15 milj. €:oon.

Varausten kokonaiskäsittelyn jälkeenkin Lempäälän tilikausi 2025 jää vajaat -1,4 milj. € alijäämäiseksi. Lempäälällä on aiempien tilikausien yhteenlaskettua taseylijäämää vajaat 35 milj. €.

Vuoden 2025 nettoinvestoinnit olivat 23,0 milj. € ja investointien määrä alitti muutostalousarvion mukaisen runsaan 24,7 milj. € tason noin 1,7 milj. € (toteuma 93,1 %). Investointien tulorahoitus-% pysyi yhä vaatimattomalla tasolla ollen vain 28,0 % (vuonna 2024 25,3 %).

Kunnan lainamäärä vuoden 2025 tilinpäätöksessä on vajaat 135,2 milj. € eli 5 399 €/asukas, kun vastaavat luvut vuotta aiemmin olivat 117,2 milj. € ja 4 722 €/asukas. Kunnan vakavaraisuutta ja alijäämän sietokykyä kuvaava omavaraisuusaste heikkeni ollen 37,6 % (41,7 %). Hyvinvointialueuudistuksen käytännössä puolittaessa kuntien tulopohjan myös suhteellisen velkaantuneisuuden tunnusluvun laskenta on muuttunut oleellisesti vuodesta 2023 lukien. Suhteellinen velkaantuneisuus oli vuonna 2025 148,2 % kun se oli edellisvuonna 133,7 % ja vuonna 2023 103,8 %. Tunnusluku kertoo, paljonko kunnan yhden vuoden käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Kuntakonsernin tuloslaskelma ja tase

Konsernituloslaskelman vuosikate heikkeni edellisvuodesta 1,6 milj. € ollen vajaat 14,6 milj. €. Vuosipoistojen taso pysyi 17,8 milj. € tasossa ja konsernituloslaskelman alijäämäksi muodostui runsaat -2,5 milj. €, kun se edellisvuonna oli vajaat -1,4 milj. €. Konsernitaseen kumuloitunut ylijäämä aleni 24,5 milj. €:oon (979 €/asukas).

Koko kuntakonsernin nettoinvestointien määrä aleni edellisvuoden yli 53 milj. €:n huippulukemista 29,4 milj. €:oon. Investointien tulorahoitusprosentti oli 43,1 % (edellisvuonna 29,9 %).

Konsernivelan määrä oli vuoden lopussa 210,1 milj. € eli 8 393 €/asukas, kun vastaavat luvut vuotta aiemmin olivat 192,4 milj. € ja 7 754 €/asukas.

Omavaraisuusaste koko kuntakonsernissa heikkeni 23,8 %:iin (edellisvuonna 26,1 %) ja suhteellinen velkaantuneisuus 186,1 %:iin (edellisvuonna 177,9 %).

Vuoden 2025 toimintakertomus on kokousasian liitteenä.

Liitteet: Tilinpäätös 2025

Toimivalta: Kuntalaki 113-115 §:t

Lisätietoja: talouspäällikkö Kari Auvinen, 050 68148, sähköpostit ovat muotoa etunimi.sukunimi@lempaala.fi

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää:

1. allekirjoittaa tilinpäätöksen tilivuodelta 2025 ja jättää sen tilintarkastajille tarkastettavaksi.
2. saattaa tilinpäätöksen tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajan käsittelyn jälkeen kunnanvaltuuston käsiteltäväksi
3. esittää tilikauden tuloksen -3 323 985,84 € käsittelystä valtuustolle seuraavaa:
 - puretaan taseesta strategiseen maanhankintaan tehty vapaaehtoinen investointivaraus 1 450 000,00 €
 - puretaan taseesta Sääksjärven koulukeskuksen kehittämiseen tehty vapaaehtoinen investointivaraus 2 500 000,00 € ja kirjataan kyseiseen investointikohteeseen liittyvä vastaava poistoeron lisäys -2 500 000,00 €
 - puretaan kirjattuja poistoeroja suunnitelman mukaan 487 134,72 €
 - katetaan tilikauden alijäämä -1 386 851,12 € taseen edellisten tilikausien ylijäämästä kuluvan vuoden kirjanpidossa.

Lisäksi kunnanhallitus oikeuttaa talouspäällikön tekemään tilinpäätösinformaatioon tilintarkastuksen yhteydessä tarpeelliseksi todettuja tarkennuksia ja teknisiä korjauksia.

Päätös

85

Tietotilinpäätöksen hyväksyminen

Kunnanhallitus 30.03.2026

295/07.01.01/2026

Valmistelija

tiedonhallinnan asiantuntija Aino Haaranen, hallintopäällikkö Riku Rekonen

Digitalisaation kasvun myötä kunnissa kiinnitetään erityistä huomiota tietojen käsittelyn prosesseihin. Keskeisimmät lait, jotka ohjaavat toimintaa ovat laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta (906/2019), EU:n yleinen tietosuoja-asetus (GDPR, EU 680/2016), kansallinen tietosuojalaki (1050/2018) sekä useat toimialakohtaiset erityislait. Asiakirjajulkisuutta sääntelee puolestaan laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta eli niin kutsuttu julkisuuslaki (621/1999). Tiedonhallinta, tietosuoja- sekä tietoturvatyö ovat keskeinen osa kunnan toimintaa.

Useissa kunnissa on viime vuosien aikana julkaistu tietotilinpäätös ja otettu se vuosittain päivitettäväksi tietojohdamisen dokumentiksi - Pirkanmaan kunnista esimerkiksi Tampereella, Hämeenkyrössä ja Orivedellä.

Tietotilinpäätöksen tavoitteena on kuvata organisaation tietojenkäsittelyn nykytila sekä arvio tietosuojan ja tietoturvan toteutumisesta.

Tietotilinpäätös on vapaaehtoisesti laadittava dokumentti, jolla voidaan osoittaa organisaation noudattavan toiminnassaan EU:n tietosuoja-asetusta.

Tietosuojatyön seurantaan ja arviointiin on Lempäälän kunnassa laadittu viime vuosina erilaisia työkaluja sekä mittareita. Kunta osallistuu aktiivisesti myös seudulliseen tietosuoja- ja tietoturvatyöhön. Tietotilinpäätöksen tarkoituksena on koota tätä työtä yhteen ja tehdä toiminnasta avoimempaa. Tietotilinpäätös on julkinen asiakirja, joka julkaistaan kunnan verkkosivuille nähtäväksi.

Ensimmäisessä tietotilinpäätöksessä on tarkasteltu vuotta 2025, ja arvioitu kehittämisen kohteita kuluvalle vuodelle.

Liitteet

- Tietotilinpäätös v. 2025

Toimivalta:

Lempäälän kunnan hallintosäännön 8 luvun 1 §:n mukaan kunnanhallitus toimii tiedonhallintayksikön johtona, ja kunnanhallitus vastaa siitä, että tiedonhallinnan ja asiakirjahallinnon ohjeistus, käytännöt, vastuut ja valvonta on määritelty kunnan eri tehtävissä.

Lisätietoja: hallintopäällikkö Riku Rekonen, puh. 050 3839076, sähköpostit ovat muotoa etunimi.sukunimi@lempaala.fi

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää hyväksyä tietotilinpäätöksen 2025 ja merkitsee sen tiedoksi osana kunnan sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa.

Päätös

Tiedoksi

hallintopalvelut

Kunnanhallitus	§ 54	10.02.2025
Kasvatus- ja opetuslautakunta	§ 33	17.03.2026
Kunnanhallitus		30.03.2026

86

Vastaus valtuustoaloitteeseen: Puolet parempaa! Eläinperäisten tuotteiden kulutuksen ja hankintojen puolittaminen vuoteen 2030 mennessä

Kunnanhallitus 10.02.2025 § 54

Valmistelija vs. hallintopäällikkö Riku Hevonkorpi

Lempäälän kunnan hallintosäännön 15 luvun 1 §:n mukaan valtuutetuilla on oikeus tehdä kirjallisia aloitteita kunnan toimintaa ja hallintoa koskevissa asioissa.

Hallintosäännön 1 luvun 2 §:n mukaan aloitteen käsittelee 8 kuukauden kuluessa se viranomainen, jolla on toimivalta tehdä päätöksiä aloitteen tarkoittamassa asiassa.

Kunnanvaltuuston kokouksessa 22.1.2025 Lempäälän Vihreiden valtuustoryhmä jätti 7 valtuutetun tai varavaltuutetun allekirjoittaman valtuustoaloitteen ”Puolet parempaa! Eläinperäisten tuotteiden kulutuksen ja hankintojen puolitus vuoteen 2030 mennessä”.

Lisätietoja: vs. hallintopäällikkö Riku Hevonkorpi, puh. 041 731 0412.

Esittelijä	Kunnanjohtaja
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää lähettää valtuustoaloitteen kasvatus- ja opetuslautakunnalle valmisteltavaksi.
Päätös	Kunnanhallitus päätti lähettää valtuustoaloitteen kasvatus- ja opetuslautakunnalle valmisteltavaksi.
Otteet	sivistysjohtaja,kasvatus- ja opetuslautakunta

Kasvatus- ja opetuslautakunta 17.03.2026 § 33

Valmistelija	Ruokapalvelupäällikkö Liisa Belaid
	Lempäälän kunnan ruokapalveluissa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan (VRN) ruokasuosituksia, joiden tavoitteena on edistää terveellistä, monipuolista ja vastuullista ruokavaliota kunnan palveluissa. Ruokapalveluiden elintarvikehankinnoissa noudatetaan

Kunnanhallitus § 54
 Kasvatus- ja opetuslautakunta § 33
 Kunnanhallitus

10.02.2025
 17.03.2026
 30.03.2026

hankintakriteerejä, joissa huomioidaan sekä ravitsemuksellinen laatu että julkisia ruokapalveluja koskevat vastuullisuuskriteerit.

Kasvisruoan kehittäminen ja toteutetut toimet

Ruokapalvelut on jo usean vuoden ajan tehnyt pitkäjänteistä työtä kasvisruokailun lisäämiseksi kouluissa ja päiväkodeissa:

- Vuonna 2023 koulujen ruokalistoille lisättiin kaksi kasvisruokapäivää viikossa.
 - Asiakaspalautteen perusteella havaittiin, että oppilaat eivät syöneet kasvisruokapäivinä riittävästi, ja myös huoltajilta ilmeni huolta lasten ruokailusta.
 - Palautteen perusteella toimintaa kehitettiin: **kasvisruoka siirrettiin vapaaseen ottoon päivittäin sekaruoan rinnalle**, mikä on lisännyt maltillisesti kasvisruoan käyttöä ja tarjonnut mahdollisuuden totutella kasvisruokiin omassa tahdissa.
- Salaattipöytää on monipuolistettu tarjoamalla kolme komponenttia sekä mahdollisuus lisätä siemeniä, papuja ja linsejä salaatin joukkoon.
- Ruokapalvelut toteuttaa aktiivista **ruokakasvatusta**, jolla pyritään vaikuttamaan lasten ja nuorten asenteisiin ja tutustuttamaan heidät kasviksiin ja kasvisruokiin.

Kokemukset osoittavat, että kouluruokailun muutokset ovat hitaita, koska lapset ja nuoret arvostavat tuttuja ja selkeitä ruokia. Tästä syystä muutoksia tehdään hallitusti, asiakkaita kuunnellen ja ruoan menekkiä seuraten – vain syöty ruoka ravitsee.

Ruokapalvelut seuraavat ruoan menekkiä annoskokojen toteutumista päivittäin. Seurannan tuloksena olemme päätyneet tekemään edellä mainittuja kehittämistoimia, koska kasvisruoan menekki ei ole ollut vielä merkittävä. Ohessa taulukko toteutuneesta ja annoskoosta.

	Moisio	asiakasmäärä 620	Hakkari	asiakasmäärä 531
	menekki (kg)	toteutunut annoskoko	menekki (kg)	toteutunut annoskoko
Broilerkiusaus	129	0,21	105	0,20
Kirjolohikiusaus	103	0,17	98	0,18
Kinkkukiusaus	97	0,16	133	0,25
Kebabkiusaus	99	0,16	105	0,20
Kasviskiusaus	61	0,10	56	0,11
Broiler-pastavuoka	153	0,25	138	0,26
Tonnikala-pastavuoka	100	0,16	105	0,20
Nacho-pastavuoka	115	0,19	59	0,11

Kunnanhallitus	§ 54	10.02.2025
Kasvatus- ja opetuslautakunta	§ 33	17.03.2026
Kunnanhallitus		30.03.2026

Mifu-pastavuoka	53	0,09	53	0,10
-----------------	----	------	----	------

Päiväkotien ruokalistojen kehittäminen

Päiväkodeissa on toteutettu muutoksia jo ennen uusien ravitsemussuosituksen voimaantuloa:

- leikkeleiden ja juustojen käyttöä on vähennetty
- vihannesten ja hedelmien tarjontaa on lisätty
- sokerin käyttöä on vähennetty välipaloissa

Ruokakasvatuksen kautta tavoitteena on, että kasvikset ja kasvisruoat ovat lapsille jo varhain tuttuja ja ennakkoluulot vähenevät ennen siirtymistä kouluun.

Kasviproteiinien käyttö ja hybridituotteet

Lempäälän ruokapalvelut ei ole ottanut käyttöön niin sanottuja hybridiruokia, joissa osa eläinproteiineista korvataan kasviproteiinivalmisteilla. Linjauksena on kehittää **aidosti kasvisruokia**, jotka ovat ravitsemuksellisesti tasapainoisia ja houkuttelevia. Samalla halutaan turvata laadukas sekaruoka niille asiakkaille, jotka eivät valitse kasvisruokaa.

Taloudelliset ja hankinnalliset näkökulmat

Kasviproteiinivalmisteet ovat edelleen huomattavasti kalliimpia kuin eläinperäiset proteiinit. Kustannusero korostuu erityisesti pienillä volyymeilla hankinnoissa kehyskuntatasoisesti. Hankintakilpailutuksissa ja optionkauden neuvotteluissa on kuitenkin huomioitu kasviproteiinien kysynnän maltillinen kasvu ja valikoima, jotta hintoihin voidaan vaikuttaa pitkällä aikavälillä.

Mahdollisuus puolittaa eläinperäiset tuotteet vuoteen 2030 mennessä

Viimeisimmässä lempiruokaviikkokyselyssä oppilaiden suosikeiksi nousivat: uunimakara, kasvissosekeitto, liha-makaronilaatikko, lihapullakastike, puuro. Tulokset osoittavat, että lapset ja nuoret pitävät selkeistä ja tutuista ruoista. Siksi muutokset tulee tehdä vähitellen ja menekkiä tiiviisti seuraten.

Asiakaskunnan ruokailutottumukset ja käyttäytyminen, menekinseurannan tulokset sekä kustannusnäkökulmat huomioiden **eläinperäisten tuotteiden puolittaminen vuoteen 2030 mennessä ei ole realistisesti mahdollista.**

Kunnanhallitus § 54
Kasvatus- ja opetuslautakunta § 33
Kunnanhallitus

10.02.2025
17.03.2026
30.03.2026

Yhteenveto

Lempäälän kunnan ruokapalvelut:

- noudattavat valtakunnallisia ravitsemussuosituksia
- tekevät pitkäjänteistä työtä kasvisruokien ja ruokakasvatuksen kehittämiseksi
- ovat lisänneet kasvisruokien tarjontaa ja monipuolistaneet salaattipöytää
- huomioivat asiakaspalautteen ja ruoan menekkitiedot päätöksenteossa
- etenevät muutoksissa hallitusti, jotta ruokailuaktiivisuus säilyy ja kasvaisi

Vuoteen 2030 ulottuvaa eläinperäisten tuotteiden määrän puolittamista ei ole mahdollista toteuttaa ilman merkittävää vaikutusta ruokailuaktiivisuuteen, kustannuksiin ja menekkiin. Sen sijaan ruokapalvelut jatkavat kasvisruokavalikoiman kehittämistä, ruokakasvatusta ja menekin seurantaa, jotta kasvisruoan osuus kasvaa luonnollisesti ja kestävästi.

Liitteet:

Puolet parempaa -valtuustoaloite

Oheismateriaalit:

Tiivistelmä vastauksesta valtuustoaloitteeseen

Toimivalta: Kunnanhallitus on lähettänyt valtuustoaloitteen kasvatus- ja opetuslautakunnalle valmisteltavaksi. Lempäälän kunnan hallintosäännön luvun 5 Toimielinten tehtävät ja toimivallan jako §:n 3 Kasvatus- ja opetuslautakunnan tehtävät ja toimivalta mukaan kasvatus- ja opetuslautakunta vastaa ruokapalveluista.

Lisätietoja: ruokapalvelupäällikkö Liisa Belaid, puh. 050 056 6974

Sähköpostit ovat muotoa etunimi.sukunimi@lempaala.fi

Esittelijä

Sivistysjohtaja

Päätösehdotus

Kasvatus- ja opetuslautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy selostusosan mukaisen lausunnon valtuustoaloitteeseen ja toteaa asian loppuun käsitellyksi.

Päätös

Kasvatus- ja opetuslautakunta päätti esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy selostusosan mukaisen lausunnon valtuustoaloitteeseen ja toteaa asian loppuun käsitellyksi.

Kunnanhallitus	§ 54	10.02.2025
Kasvatus- ja opetuslautakunta	§ 33	17.03.2026
Kunnanhallitus		30.03.2026

Tiedoksi

ruokapalvelupäällikkö

Kunnanhallitus 30.03.2026
132/00.01.02/2025

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy selostusosan mukaisen lausunnon valtuustoaloitteeseen ja toteaa asian loppuun käsitellyksi. Ruokapalveluiden arvion mukaan tavoite ei ole realistinen vuoteen 2030 mennessä. Kasvisruokaa lisätään hallitusti ravitsemussuositukset, ruokameneikki ja kustannukset huomioiden.

Päätös

Kunnanhallitus	§ 354	15.12.2025
Kasvatus- ja opetuslautakunta	§ 34	17.03.2026
Kunnanhallitus		30.03.2026

87

Vastaus valtuustoaloitteeseen: Ultraprosessoidun ruoan vähentämiseksi päiväkodeissa ja kouluissa

Kunnanhallitus 15.12.2025 § 354

Valmistelija Hallintopäällikkö Riku Rekonen

Lempäälän kunnan hallintosäännön 15 luvun 1 §:n mukaan valtuutetuilla on oikeus tehdä kirjallisia aloitteita kunnan toimintaa ja hallintoa koskevissa asioissa.

Kunnanvaltuuston kokouksessa 26.11.2025 valtuutettu Jani Saikkonen jätti Lempäälän perussuomalaisten valtuustoryhmän valmisteleman ja 28 valtuutetun tai varavaltuutetun allekirjoittaman valtuustoaloitteen: "Ultraprosessoidun ruoan vähentämiseksi päiväkodeissa ja kouluissa".

Kunnanvaltuusto lähetti valtuustoaloitteen kunnanhallituksen valmisteltavaksi.

Lisätietoja: hallintopäällikkö Riku Rekonen, puh. 050 3839 076.

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää lähettää valtuustoaloitteen kasvatuksen ja opetuksen palvelualueelle valmisteltavaksi.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Otteet

sivistysjohtaja

Kasvatus- ja opetuslautakunta 17.03.2026 § 34

Valmistelija

Ruokapalvelupäällikkö Liisa Belaid

Pohjoismaiset ravitsemussuositukset 2023 määrittelee **ruoan prosessoinnin** seuraavasti: Ruoan prosessointi eli käsittely tarkoittaa maa- ja kalataloustuotteiden muuntamista ihmiselle kelpaavaksi ruoaksi.

Kunnanhallitus	§ 354	15.12.2025
Kasvatus- ja opetuslautakunta	§ 34	17.03.2026
Kunnanhallitus		30.03.2026

Monia ruokia tulee käsitellä, jotta ne ovat syömiskelpoisia ja helposti saatavilla. Hyvä esimerkki tästä on raakamaidon pastörointi, joka inaktivoi terveydelle haitallisia bakteereja. Ruoan prosessointia tapahtuu niin kotona omassa keittiössä kuin elintarviketeollisuudessa. Perinteisiä käsittelymenetelmiä ovat muun muassa kuoriminen, kuumentaminen, kuivaaminen, käyminen, savustaminen, jauhaminen, purkittaminen, suolaaminen, hilloaminen ja hapattaminen. Elintarviketeollisuus käyttää myös kotikeittiöitä pidemmälle kehitettyjä prosessointitekniikoita, kuten pastörointi, iskukuumennus, uuttaminen, ekstruusio ja vakuumpakkaaminen (Nurro 2023). Pohjoismaisten ravitsemussuositusten 2023 komitean näkemys on, että ruokien luokittelu ultraprocessoituihin ruokiin ei tuo lisämerkitystä nykyiseen ruokien kategorisointiin ja luokitteluun.

Vastaavasti **ultraprosessoitujen ruokien** määritelmä on seuraavanlainen: Ultraprosessoidut ruoat ovat teollisia ruokia ja juomia, jotka on valmistettu ruoasta peräisin olevista aineista sekä lisäaineista, ja niissä on yleensä vähän tai ei ollenkaan tärkeitä ravintoaineita (Pohjoismaiset ravitsemussuositukset 2023). Monet ultraprosessoidut elintarvikkeet ovat energiatihkeitä sekä runsassuolaisia, -sokerisia ja -rasvaisia. Vastaavasti ravintokuidun, vitamiinien ja kivennäisaineiden määrä on vähäinen. Suolaa, rasvaa ja sokeria lisätään maun lisäämiseksi, säilymisajan pidentämiseksi ja/tai ruoan rakenteen parantamiseksi.

NOVA-luokittelun (engl. NOVA classification) (Monteiro 2009) mukaan ultraprosessoidut ruoat ovat valmis- ja pikaruokia, joiden valmistaminen koostuu useasta eri vaiheesta ja ainesosasta. Esimerkkejä ultraprosessoiduista ruoista ovat sokerilla makeutetut juomat (mm. energia- ja virvoitusjuomat), makeat välipalat ja naposteltavat, jäätelö, perunalastut, pizza, teolliset leivät, kakut ja keksit, muut konditoriatuotteet, makeutetut aamiaistuotteet (esim. osa muroista, myrskyistä ja pikapuuroista), margariinit, hampurilaiset, hotdogit sekä monet muut valmis- ja pikaruokat. NOVA-luokittelusta tekee monimutkaisen se, että se sisällyttää määritelmän alle myös esimerkiksi monia äidinmaidonkorvikkeita, teollisia lastenruokia, teollisia täysjyväviljatuotteita, jogurtteja, kalatuotteita sekä hedelmä- ja vihannestuotteita, vaikka itsessään monet näistä elintarvikkeista eivät olisi tavallisessa, kohtuullisessa käytössä terveydelle haitallisia (Pohjoismaiset ravitsemussuositukset 2023, Juul ja Bere 2024).

Nova- luokitus tuotteittain, joita käytössä arjessa

1. Prosessoimattomat tai vähän prosessoidut

- kuorelliset hedelmät, kananmuna

2. Prosessoidut ruoanvalmistusaineet

- suola, sokeri, kasviöljyt ja voi

3. Prosessoidut ruoat

- juustokimpale, kokonainen leipä, tomaattipyree ja säilykkeet

4. Ultraprosessoidut ruoat ja juomat

Kunnanhallitus	§ 354	15.12.2025
Kasvatus- ja opetuslautakunta	§ 34	17.03.2026
Kunnanhallitus		30.03.2026

- juustoviipaleet, viipaloitu leipä, äidinmaidon korvikkeet, keksit, valmisruoka-annokset ja nugetit

Pohjoismaisten ravitsemussuositusten 2023 komitean näkemys on, että ruokien luokittelu ultraprocessoituihin ruokiin ei tuo lisämerkitystä kokonaisruokavalion laatuun (kasvikset, täysjyvä, laadukas rasva) prosessointiasteen sijaan. On huomattava, että prosessi ei määritä terveystä: kaikki prosessoitu ruoka ei ole epäterveellistä. Pohjoismaiset suositukset ohjaavat jo tehokkaasti kohti terveellisiä valintoja. Suosituksissa korostuu ravintoaineiden laatu, kuten suolan, tyydyttyneen rasvan ja sokerin määrä sekä kuidun saanti. Suositukset ohjaavat myös elintarvikekilpailutuksen speksejä ruokapalveluiden tuottamiseen Lempäälässä yhteistyössä muiden kehityskuntien kanssa.

Pohjoismaisten ravitsemussuositusten 2023 komitea ei ole luonut erillistä ultraprocessoitujen ruokien käytölle ohjeistusta, mutta komitea suosittelee välttämään sokerilla makeutettuja ruokia, vähäkuituisia viljavalmisteita, sokeria sisältäviä hedelmä- ja vihannestuotteita, rasvaisia maitotuotteita , voita ja muita makeita välipaloja.

Elintarvikkeiden käsittely (prosessointi tai ultaprosessointi) ei tee siis elintarvikkeista epäterveellisiä. Tärkeintä on tuotteiden ravitsemuksellinen sisältö. Hyvänä esimerkkinä voimme pitää vaikka kasvisproteiinituotteet (härkäpapu, tofu, nyhtökaura), jotka ovat pitkälle prosessoituja ja näitä tuskin mielletään epäterveelliseksi vaihtoehdoksi, vaan tässäkin ravitsemuksellinen sisältö ratkaisee, ei prosessointiaste.

Prosessoinnin yhteydessä yleensä puhutaan myös lisäaineista, jonka tehtävänä on parantaa tuotteen makua, näköä, rakennetta tai säilyvyyttä. Lisäaineet estävät tuotteen pilaantumista ja parantamaan ulkonäköä. Lisäaineet ovat lainsäädännöllä säädetty. Ruokaviraston mukaan lisäaineita sisältävien elintarvikkeiden käyttö on turvallista osana monipuolista ja vaihtelevaa ruokavaliota.

Lisäaineiden eli E- aineiden määrä kouluruokailussa näyttäytyy ajoittain huomattavana, mutta niin ne näyttäisivät myös kotona valmistetussa ruoassakin mm. lihaliemikuutiot. Kun ihminen syö monipuolisesti ja pyrkii noudattamaan lautasmallia, niin tällöin lisäaineiden saanti pysyy maltillisena.

Päiväkoti- ja kouluruokailua ohjaavat periaatteet

Lempäälän kunta noudattaa ravitsemussuosituksia päiväkotia ja kouluruokailussa. Elintarvikekilpailutuksen yhteydessä otetaan aina huomioon ravitsemussuositukset, jotka toimivat ohjaavana tekijänä aterioiden suunnittelussa. Eri tuoteryhmille muun muassa liha, siipikarjatuotteet ja kala on lisäksi muitakin vaatimuksia; esimerkiksi ekologisuus ja eettisyys näkökulmat, jäljitettävyyden sekä vastuullisuus teemat (ILO:n yleissopimukset pakkotyöstä, lapsityöstä ja syrjinnästä)

Hankintalaki ohjaa kilpailutusprosessia myös elintarvikkeissa ja sen tiimoilta emme voi suosia tai tarjouspyynnössä pyytää kotimaista ruokaa tai

Kunnanhallitus	§ 354	15.12.2025
Kasvatus- ja opetuslautakunta	§ 34	17.03.2026
Kunnanhallitus		30.03.2026

lähiruokaa (teemapäivät huomioitu) vaan kilpailutus nojaa ammattitaitoon, jossa määrittelemme tarvittaville tuotteille oikeat kriteerit ja huomioimme vastuullisuusteemat kilpailutuksessa, kuten voimassa olevat ravitsemussuositukset sekä tuotteiden soveltuvuus ammattikeittiöihin.

Elintarvikkeiden ja ruokien ainesosaluettelot saattavat ihmetyttää asiakasta ja erityisesti ajatus siitä, että kotikeittiössä pääsemme vähäisemmillä ainesosilla. Ruokapalvelut valmistavat ruokaa merkittäväällä henkilömäärälle: Lempäälässä 5000 annosta arkipäivisin, ml. aamu- ja välipalat. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että ei ole mahdollista valmistaa ruokia alusta asti omana työnä. Tämä edellyttäisi enemmän henkilöstöresurssia, mikä lisää kustannuksia (henkilöstö, raaka-aineet, ammattikeittiön varustelu ja laitteet). Kuitenkin Lempäälän ammattikeittiöissä valmistetaan ajanmukaista arkiruokaa hyödyntäen puolivalmisteita tarvittavilta osin päiväkotij- ja kouluruokaa koskevat suositukset huomioon ottaen.

Kotimaisuusaste tämänhetkisten kilpailutettujen hankintojen osalta Lempäälän ruokapalvelussa on noin 80 % (huomioiden sesonki). Kotimaisina tuotteita merkittävä volyymi on euromääräisesti lihatuotteissa. Luomun osuus hankinnoista on noin 20 % mm. luomumaito ja puurohiutaleet.

Toteutuksessa olevat toimenpiteet

Koulujen ja päiväkotien ruokalistoilta nostetaan sellaisia ruokalajeja, jotka lapsille ja nuorille maistuvat. Lempäälän kunnan ruokapalvelut ovat juuri toteuttaneet merkittävän osallistamistyön asiakkaidensa keskuudessa, jossa lapset ja nuoret saivat vaikuttaa tarjolla olevaan ruokaan. Tämän tarkoituksena on erityisesti edistää monipuolista ruokailua. Lisäksi tavoitteena on vaikuttaa erityisesti yläkouluikäisten ruokailuaktiivisuuteen, mikä on ollut viimeisimmässä kouluterveyskyselyssä 2025 haaste valtakunnallisesti.

Lasten ja nuorten osallistamisen myötä tapahtuvassa yhteiskehittämisessä ruokalistan osalta ovat suosikeiksi nousseet esimerkiksi uunimakkara, puuro, kalapuikot. Lisäksi listalla on myös perinteisiä ruokia, kuten esimerkiksi kalakeitto ja jo suosion saanut kasvissosekeitto. Tämän lisäksi kouluruokailussa on vapaassa otossa kasvisruoka, jolla edistetään monipuolista ruokavaliota ja hyviä arjen valintoja sekä mahdollisuutta tutustua uusiin makuihin. Tämä on osa ruokakasvatusta, jolla samalla varmistetaan, että jokainen asiakas tulisi kylläiseksi lounasruokailussa, jonka tulee kattaa 1/3 koululaisten energiansaannista.

Päiväkotien ruokalistalle on tehty jo paljon aikaisemmin muutoksia, ennen kun uudet ravitsemussuositukset julkaistiin. Silloin päiväkotilapsilta vähennettiin leikkeleitä, juustoja tarjoilusta ja lisättiin vihanneksia ja hedelmiä. Samalla myös sokerinkäyttöä vähennettiin entisestään välipalatuotteiden osalta.

Terveellinen ravitsemus on paljon muutakin, kuin asioiden ja ruokien kategorisointia. Hyvä ravitsemus lähtee monipuolisuudesta,

Kunnanhallitus	§ 354	15.12.2025
Kasvatus- ja opetuslautakunta	§ 34	17.03.2026
Kunnanhallitus		30.03.2026

säännöllisyydestä, riittävydestä ja joustavuudesta ruokavalinnoissa ja siinä me aikuiset myös kotona yhdessä koulun ja päiväkodin henkilöstön kanssa olemme hyvä esimerkki lapsille ja nuorille.

Tämä valtuustoaloite ei aiheuta toimenpiteitä Lempäälän kunnan ruokapalveluissa.

Valtuustoaloitteen vastauksen laatimisessa on hyödynnetty lähdeaineistoa, joka on luetteloitu tämän pykälän oheismateriaalissa.

Liitteet:

Ultraprosessoidun ruoan vähentämiseksi päiväkodeissa ja kouluissa - valtuustoaloite

Oheismateriaalit:

Lähdeluettelo

Tiivistelmä vastauksesta valtuustoaloitteeseen

Toimivalta: Kunnanhallitus on lähettänyt valtuustoaloitteen kasvatus- ja opetuslautakunnan valmisteltavaksi. Lempäälän kunnan hallintosäännön luvun 5 Toimielinten tehtävät ja toimivallan jako §:n 3 Kasvatus- ja opetuslautakunnan tehtävät ja toimivalta mukaan kasvatus- ja opetuslautakunta vastaa ruokapalveluista.

Lisätietoja: ruokapalvelupäällikkö Liisa Belaid, puh. 050 056 6974, sähköpostit ovat muotoa etunimi.sukunimi@lempaala.fi

Esittelijä

Sivistysjohtaja

Päätösehdotus

Kasvatus- ja opetuslautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy selostusosan mukaisen lausunnon valtuustoaloitteeseen ja toteaa asian loppuun käsitellyksi.

Päätös

Kasvatus- ja opetuslautakunta päätti esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy selostusosan mukaisen lausunnon valtuustoaloitteeseen ja toteaa asian loppuun käsitellyksi.

Tiedoksi

ruokapalvelupäällikkö

Kunnanhallitus 30.03.2026
1004/12.00.00/2025

Kunnanhallitus	§ 354	15.12.2025
Kasvatus- ja opetuslautakunta	§ 34	17.03.2026
Kunnanhallitus		30.03.2026

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy selostusosan mukaisen lausunnon valtuustoaloitteeseen ja toteaa asian loppuun käsitellyksi. Ruokapalvelut toteaa, että vastaus perustuu ravitsemussuosituksiin eikä prosessointiaste yksin määritä ruoan tervellisyyttä, joten aloite ei aiheuta toimenpiteitä edellä selostetun perusteella.

Päätös

Kunnanhallitus
Kunnanhallitus

§ 67

16.03.2026
30.03.2026

88

Lempäälän kunnan edunvalvontasuunnitelma vuosille 2026-2029

Kunnanhallitus 16.03.2026 § 67

Valmistelijat kunnanjohtaja Noora Pajari, johdon erityisavustaja Riku Hevonkorpi, kunnan johtoryhmä, kuntakonsernin johtoryhmä

Yhteenveto

Lempäälän kunnan edunvalvonnan tavoitteena on edistää kuntastrategian sekä seudullisten strategioiden ja ohjelmien tavoitteiden toteutumista ja sitä kautta tuoda lisää hyvinvointia ja elinvoimaa Lempäälälle sekä sen asukkaille ja yrityksille.

Tässä yhteydessä edunvalvonta on vaikuttamista päätöksentekoon kohteissa, jotka eivät ole suoraan ja ainoastaan kunnan päätäntävallassa. Tavoitteena on varmistaa Lempäälän kunnan etu, alueen elinvoima ja kuntalaisten hyvinvointi yhdessä sovituilla toimintamalleilla.

Kokonaisvastuu kunnan edunvalvonnasta Lempäälän kunnan hallintosäännön mukaan on kunnanhallituksella ja kunnanjohtajalla. Valmisteluvastuu ja edunvalvontatehtävä oman palvelualueensa asioissa on myös palvelualuejohtajilla ja muilla palvelualueen johtavilla viranhaltijoilla. Lisäksi kunnan luottamushenkilöt osallistuvat aktiivisesti edunvalvontaan omien vaikuttamiskanaviensa kautta.

Lempäälän kunnan edunvalvontasuunnitelman edunvalvonnalliset kärjet kytkeytyvät Lempäälän kuntastrategiaan, Pirkanmaan maakuntastrategiaan, Tampereen kaupunkiseudun seutustrategiaan ja yhteisiin kehittämisohjelmiin, MAL-sopimukseen sekä muihin kunnan etua, elinvoimaa ja kuntalaisten hyvinvointia koskeviin ohjelmiin ja sopimuksiin.

Lisäksi edunvalvontasuunnitelmassa tunnistetaan edunvalvonnan oleelliset kohderyhmät, kuten esimerkiksi valtio, ministeriöt, maakunta, Pirkanmaan hyvinvointialue, Tampereen seudun työllisyysalue sekä Kuntaliitto.

Edunvalvontasuunnitelmassa on otettu huomioon koko kuntakonsernia koskevat edunvalvonnalliset kärjet, eli mukana on myös kunnan tytäryhtiöiden edunvalvontaan liittyviä teemoja.

Lempäälän kunnan edunvalvontasuunnitelma

Edunvalvontasuunnitelma jakautuu neljään eri edunvalvonnalliseen teemaan:

- Eteläisen kaupunkiseudun liikennehankkeet
- Työllisyys ja elinvoima

Kunnanhallitus
Kunnanhallitus

§ 67

16.03.2026
30.03.2026

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
- Lainsäädäntö ja rahoitus

Jokaiseen teemaan on nostettu Lempäälän kunnan edunvalvonnalliset kärjet. Edunvalvonnalliset teemat sekä niiden edunvalvonnalliset kärjet on kuvattu tarkemmin seuraavaksi:

Eteläisen kaupunkiseudun liikennehankkeet

Valtatie 3 oikaisu ja Tampereen kaupunkiseudun 2-kehätie sekä Sääksjärven alueen meluntorjunta

Kyseessä on valtion hanke, joka pitää sisällään valtatie 3 (myöhemmin VT3) oikaisun Lempäälä-Pirkkala välillä. Valtio on linkittänyt hankkeeseen myös olemassa olevan väylän meluntorjuntaa nykyisellä VT3 osuudella Lempäälän Kuljun ja Sääksjärven alueilla.

VT3:n parantaminen Lempäälä-Pirkkalassa on merkittävä valtion hanke, jonka hyödyt ovat valtakunnalliset. Tampereen seutu on koko Suomen merkittävin risteys ja portti kasvukolmion sekä Suomen muiden kasvukeskusten välissä. Logistisesti optimaalinen sijainti Helsinki-Tampere -kasvukäytävällä ja mm. yhteydellä Turun satamaan hyödyttää teollisuutta ja yrityksiä koko Suomessa. Aktiivisella aluekehityksellä Lempäälä kantaa vastuunsa yritysten mahdollisuuksista sijoittua kasvukeskuksiin. VT3:n oikaisu siirtää liikennettä kauemmas valmiiksi ruuhkaisilta paikallisen liikenteen reiteiltä ja mahdollistaa Lempäälän uusien hyvällä sijainnilla olevien yritysalueiden käyttöönoton.

Kaupunkiseudun uusi 2-kehätie yhdistää Sääksjärven ja Tampere-Pirkkalan lentoaseman. VT3 kehittäminen ja 2-kehätie ovat molemmat maakuntakaavan ja MAL-sopimuksen mukaisia valtion tiehankkeita ja liittyvät tiiviisti toisiinsa. Hankkeiden toteutuminen tuo Lempäälälle uusia asuin- ja yritysalueita sekä kasvattaa kunnan elinvoimaa.

Tampereen järjestelyratapihan siirto

Järjestelyratapihan siirto on osa kokonaisuutta eteläisen kaupunkiseudun liikennehankkeissa ja siten maakuntakaavan mukainen hanke. Järjestelyratapihan siirto osana kokonaisuutta tuo Lempäälään seudullisesti ja valtakunnallisestikin merkittävän elinkeinojen, työpaikkojen ja logistiikan keskittymän ja on lisäksi huoltovarmuuden kannalta merkittävä. Lempäälän kunta on MAL-sopimuksessa sitoutunut aloittamaan valmistelevaan alueen yleiskaavoitusta. Kyseessä on mittakaavaltaan erittäin suuri ja merkittävä kaupunkiseudun hanke ja tässä vaiheessa, kun on ajankohtaista yleiskaavatyön käynnistäminen, tulee miettiä jo suunnitteluvaiheen rahoitus pohjaa yhdessä hankkeen hyötyjen kesken.

Sääksjärven asema sekä raidereformi

Kunnanhallitus
Kunnanhallitus

§ 67

16.03.2026
30.03.2026

Lempäälän Sääksjärven juna-aseman yleissuunnittelu on käynnistynyt valtion kanssa MAL-hankkeena ja myös seuraavan vaiheen ratasuunnittelu on tarkoitus käynnistää vielä vuoden 2026 aikana. Sääksjärven tuleva asema on tärkeä erityisesti Sääksjärven kehittymiselle ja kasvamiselle, mutta sen seudullisesti merkittävä sijainti liikenteellisessä solmupisteessä tuo hyötyjä myös laajemmin Tampereen kaupunkiseudulle. Suunnittelun saattaminen loppuun sekä rakentamisen investointipäätöksen saaminen MAL-hankkeena on kriittistä juna-aseman ja sen alueen kehittämiseksi.

Raidereformi on hallitusohjelman keskeinen uudistus ja tarkoittaa, että jatkossa valtion on kilpailutettava ostamansa henkilöjunaliikenne. EU-asetus (1370/2007) edellyttää että valtion ostama henkilöjunaliikenne tulee pääsääntöisesti kilpailuttaa nykyisen sopimuksen päättyessä vuoden 2030 lopussa, kun tähän asti valtio on neuvotellut ostoliikenteen palveluista suoraan VR:n kanssa. Kilpailutusta varten osa VR:n omistamista junista eriytetään uuteen kalustoyhtiöön, joka on jo perustettu. Nykyisen hallituksen talouspoliittinen ministeriövaliokunta on linjannut, että valtion ostoliikennekokonaisuus on yhtä laaja kuin tällä hetkellä. Osana ostoliikenteen kilpailutusta myös kuntien on mahdollista hankkia lähijunaliikennettä ja osallistua siten kilpailutukseen. Kuntien päätökset osallistumisesta ja sen voluumista on tehtävä viimeistään syyskuussa 2026. Säilyttääkseen vähintään nykyisentasoisen lähijunaliikenteen Lempäälän kunnan tulisi osallistua kilpailutukseen yhdessä seudun muiden kuntien kanssa. Merkittävä uudistus vaatii Tampereen kaupunkiseudun kunnilta panostusta neuvotteluihin valtion kanssa koskien mm. kalustokysymyksiä sekä muita kustannusjakoperiaatteita.

Maantie 190 -väylän jalankulun ja pyörävylien kehittäminen

Kyseessä on valtion hanke maantie 190 (Turuntie) jalankulun ja pyörävylien yhteyksien kehittämiseksi Lempäälän kunnan alueella. Väylällä ei ole jalankulun ja pyöräilyn väyliä, mutta sitä käyttävät erityisesti nuoret. Hankkeelle on tehty yleissuunnitelma ja nyt Miemolantien ja Lemponkadun välisellä tieosuudella on käynnistetty tiesuunnitelman tekeminen. Kunta osallistuu tiesuunnitelman kustannuksiin valtion kanssa. Hankkeesta ei ole vielä olemassa investointipäätöksiä, mutta se soveltuisi valtion ja kunnan yhteiseksi MAL-hankkeeksi.

Työllisyys ja elinvoima

Ammatillisen koulutuksen turvaaminen ja nuorten työelämätaitojen kehittäminen

Kunnan on tärkeää tehdä yhteistyötä ammatillisen koulutuksen järjestäjien kanssa, jotta alueen työvoima- ja osaamistarpeet voidaan täyttää. Yhteistyö auttaa varmistamaan, että koulutustarjonta vastaa paikallisen elinkeinoelämän tarpeisiin, tukee yritysten kasvua ja vahvistaa kunnan elinvoimaa. Samalla se parantaa nuorten ohjausta peruskoulusta toiselle

Kunnanhallitus
Kunnanhallitus

§ 67

16.03.2026
30.03.2026

asteelle ja edelleen työelämään, mikä ehkäisee keskeyttämisä ja edistää työllistymistä.

Lisäksi kunta voi yhteistyön kautta kehittää koulutuspalvelujen laatua ja saavutettavuutta sekä tehostaa resurssien käyttöä. Yhteistyö mahdollistaa toimivat oppimisympäristöt, lisää työpaikalla järjestettävää koulutusta ja tukee kunnan strategisia tavoitteita elinkeino-, sivistys- ja hyvinvointipolitiikassa. Yhdessä toimimalla kunta ja koulutuksen järjestäjät voivat rakentaa vahvan, houkuttelevan ja tarpeisiin vastaavan koulutuskokonaisuuden alueelle.

Omistajakunnan edunvalvonnallisena tavoitteena on varmistaa, että kuntayhtymän järjestämä ammatillinen koulutus tukee alueen nuorten koulutukseen kiinnittymistä, tutkinnon suorittamista sekä työllistymistä ensisijaisesti omalle työssäkäyntialueelle.

Koulutuksen järjestämisessä tulee huomioida erityisesti:

- koulutustarjonnan riittävyys suhteessa omistajakuntien nuorisoikäluokkiin,
- koulutuksen alueellinen saavutettavuus nuorille, opintojen keskeyttämisen ennaltaehkäisy ja läpäisyasteen parantaminen
- perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen nivelvaiheen yhteistyö,
- riittävät opinto-ohjauksen ja opiskeluhuollon palvelut, sekä
- koulutuksen työelämävastaavuus ja oppisopimus- sekä koulutussopimuspaikkojen saatavuus.

Omistajakunnan edunvalvonnallisena intressinä on ehkäistä koulutuksen keskeyttämisestä aiheutuva nuorten siirtymistä koulutuksen ja työelämän ulkopuolelle, mikä lisää kunnan vastuulla olevien nuoriso-, työllisyys- ja hyvinvointipalvelujen tarvetta sekä heikentää pitkällä aikavälillä kunnan elinvoimaa ja työvoiman saatavuutta.

Kuntayhtymän tulee toimia tiiviissä yhteistyössä omistajakuntien nuoriso-, opetus- ja työllisyyspalvelujen kanssa erityisesti niiden nuorten osalta, joilla on kohonnut riski koulutuksen keskeyttämiseen tai koulutuksen ja työelämän ulkopuolelle jäämiseen.

Tavoitteena on, että mahdollisimman moni omistajakuntien nuori suorittaa toisen asteen tutkinnon ja työllistyy alueelle, mikä tukee kuntien elinvoimaa, osaavan työvoiman saatavuutta sekä syrjäytymisen ehkäisyä sekä vähentää kuntatalouteen kohdistuvia pitkän aikavälin palvelu- ja toimeentulotukikustannuksia.

Työllisyyden edistäminen

Työllisyyden edistäminen ja työllisyyspalveluiden asiakkaiden työkyvyn tukeminen edellyttää toimivaa ja aktiivista yhteistyötä kunnan omien palveluiden, työllisyysalueen ja hyvinvointialueen välillä.

Yhteisillä ratkaisulla kunnalla on mahdollisuus vaikuttaa erityisesti pitkäaikais- ja nuorten työttömyyden vähentämiseen sekä työllistymisen koulutus- ja kuntoutuspolkujen edistämiseen.

Tampereen kaupunkiseudun kuntien ja työllisyysalueen kanssa Lempäälä etsii kustannustehokkaat ratkaisut palveluiden yhteisille toteutuksille ja vaikuttaa vahvalla edunvalvonnalla valtionrahoitusten tulevien vuosien uudistuksiin.

Työllisyyden edistämisen järjestämisessä tulee huomioida erityisesti:

- pitkäaikaistyöttömien työ- ja koulutuspolkujen toteutuminen (sis. työ- ja toimintakyvyn arvioinnit)
- nuorten ja valmistuvien työllistymisen edistäminen
- moniammatillisen työllisyystyöryhmän ratkaisut työllistymiseen (sis. yrityskäynnit ja rekrytointi- ja koulutustarpeiden kartoittamisen)
- työllisyysalueen sopijakuntien yhteinen edunvalvonta työllisyyskustannusten kattamiseen ja kustannustehokkuuteen

Yritysten kasvun tukeminen

Yritysten kasvun tukemisen keskeisenä tehtävänä on uusien yritysten sijoittautuminen Lempäälään sekä olemassa olevien yritysten tuki-, kehittämis- ja koulutuspalveluiden edistäminen.

Kunnan ja yrityskehittäjien yhteistyöllä tulee turvata riittävä ja strateginen yritystonttitarjonta ja -hankinta tuleville vuosille, jotta elinkeinojen kasvuedellytykset mahdollistuvat.

Tampereen kaupunkiseudun yhteistyöllä luomme yhteisestä työssäkäyntialueesta entistä vahvemman ja vetovoimaisemman, joka edistää samalla yritysten kansainvälistymistä ja uusia liiketoimintamahdollisuuksia.

Yritysten kasvun tukemisen järjestämisessä tulee huomioida erityisesti:

- Lempäälän Kehityksen ja Business Tampereen tiivis yhteistyö yritysten sijoittautumisessa ja kehittämisessä
- tulevien yritysalueiden strateginen suunnittelu ja näihin liittyvä maanhankinta

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Hyvinvointipalveluiden yhdyspinnat

Kunnanhallitus
Kunnanhallitus

§ 67

16.03.2026
30.03.2026

Lempäälän kunta edistää Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa tehtävällä yhteistyöllä yhdyspintapalveluiden vaikuttavuutta. Kunnan osalta tärkeimpiä yhdyspintapalveluita ovat lähitoriyhteistyö, perhekeskustoiminta, koulujen opiskeluhoito, järjestöyhteistyö ja -avustukset, ehkäisevä päihdetyö ja väkivallan ehkäisy sekä kuntouttava toiminta.

Edunvalvonnassa hyvinvointialueen yhteistyö sekä yhteiset toimenpiteet ja työryhmätoiminta sisällytetään kunnan hyvinvointiohjelmaan

Lisäksi kunnan edunvalvonnalla vaikutetaan lausuntojen ja yhteistyöneuvottelujen kautta hyvinvointialueen keskeisiin suunnitelmiin: Pirkanmaan alueellinen hyvinvointisuunnitelma, Ikäntyneiden hyvinvointisuunnitelma, Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma ja Väkivallan ehkäisyn toimenpideohjelma.

Mielenterveyspalvelujen riittävyys ja saavutettavuus

Kunnalla on lakisääteinen vastuu varhaiskasvatuksen, opetuksen, nuorisotyön sekä liikunta- ja kulttuuripalvelujen järjestämisestä, kun taas hyvinvointialue vastaa lasten, nuorten ja perheiden sosiaali- ja terveyspalveluista sekä opiskeluhoitoon psykologi- ja kuraattoripalveluista. Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin edistäminen toteutuu näiden palvelujen yhdyspinnoilla, ja palvelujen toimivuus vaikuttaa suoraan kunnan elinvoimaan, oppimistuloksiin sekä pitkän aikavälin työllisyys- ja hyvinvointikehitykseen.

Kunnan keskeisenä edunvalvonnallisena tavoitteena on varmistaa, että hyvinvointialueen palvelut tukevat kunnan ennaltaehkäisevää työtä, lasten ja nuorten oppimista sekä perheiden arjen toimintakykyä ja ehkäisevät raskaampien palvelujen tarvetta. Riittämättömät perustason sosiaali- ja terveyspalvelut lisäävät tuen tarvetta kunnan järjestämissä varhaiskasvatuksen, opetuksen ja nuorisotyön palveluissa sekä kasvattavat kuntatalouteen kohdistuvia kustannuspaineita.

Kunta edellyttää hyvinvointialueelta riittävästi resursoituja perustason palveluja, panostuksia varhaiseen tukeen sekä toimivia monialaisen yhteistyön rakenteita, palvelupolkuja ja tiedonkulkua. Lisäksi palvelujen saavutettavuus lasten ja nuorten arkiympäristöissä tulee turvata siten, ettei palvelujen keskittäminen lisää kunnan palvelujen kuormitusta. Strategisena tavoitteena on lasten ja nuorten hyvinvoinnin vahvistaminen ja syrjäytymisen ehkäisy yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa

Kunnan on edunvalvonnalla pyrittävä varmistamaan koulujen opiskeluhoitoon (mm. koulupsykologit ja kuraattorit) minimitasojen valtakunnallisen sääntelyn ja resurssien pysyminen riittävinä ja edistettävä lisäresurssien saamista.

Lisäksi kunnan on otettava edunvalvonnassa huomioon erityisesti mielenterveyspalvelujen saavutettavuuden turvaaminen sekä ennaltaehkäisevien toimenpiteiden ylläpito ja kehittäminen.

Lainsäädäntö ja rahoitus

Varautumis- ja valmiusasiat

Käynnissä olevassa valmiuslain kokonaisuudistuksessa on tarve varmistaa kuntien toiminnalle selkeä säädöstausta, sillä kuntien vastuut ja rajapinnat muiden toimijoiden kanssa ovat nykyainsäädännössä epäselvät.

Lisäksi kunnat tarvitsevat myös taloudellista tukea ja yhteistyötä tehtävistä suoriutumiseen. Kuntien ja yhteiskunnan kokonaisvarautumiseen on tarve kohdentaa rahoitusta valtion budjetista.

Pirkanmaan kuntien yhteisellä edunvalvonnalla sekä alueellisten valmius- ja varautumistoimijoiden yhteistyöllä vaikutetaan valmiuslain uudistukseen ja tulevaan valtion rahoitukseen.

Valtionosuudet ja avustukset

Lempäälän on tehtävä aktiivista edunvalvontaa valtionosuusuudistusten kohdalla yhteistyössä Tampereen kaupunkiseudun ja Kuntaliiton kanssa, jotta valtionosuusuudistukset ovat mahdollisimman myönteisiä Lempäälän kaltaisten kuntien osalta.

Kunnan on jatkossakin oltava aktiivinen rahoitushauissa, jotta kunnan palveluita ja elinvoimaa voidaan parantaa entisestään.

Rakennusvalvontauudistus

Nykyisen hallitusohjelman mukaisesti on käynnistetty rakennusvalvontauudistus. Uudistuksen tavoitteena on varmistaa, että rakennusvalvontatoimessa on joka puolella Suomea riittävä osaaminen ja palvelutaso sekä mahdollisimman yhtenäiset tulkinnot.

Keskeisimmät lain valmistelutyöryhmässä esiin nousseet ehdotukset ovat mm. nykyistä suuremmat rakennusvalvontayksiköt. Tämä tarkoittaisi sitä, että jatkossa tulee olemaan mahdollisesti tietyn suuruinen asukaspohja, joka vaaditaan rakennusvalvonnan järjestämiselle omana toimintana.

Lempäälän edunvalvonnan tavoitteena on pitää rakennusvalvonta mahdollisimman pitkälle kunnan omana toimintana, jolloin on huolehdittava siitä, että mahdolliseksi tulevaksi laissa määritellyksi asukaspohjaksi riittäisi Lempäälän kokoisen kunnan asukaspohja.

Hankintalain uudistuksen vaikutukset

Hankintalain uudistuksen vaikutuksista kunnille ja kuntakonserneille on pidettävä yllä keskustelua paikallisessa, alueellisessa sekä valtakunnallisessa mediassa. Keskustelun ylläpitämisellä voidaan

mahdollisesti vaikuttaa tulevien hallitusten kantaan siitä, että mitä uudessa hankintalaissa tulisi muuttaa, jotta se olisi kuntien ja kuntakonsernien toiminnan kannalta toimivampi.

Sähkömarkkinalain uudistus

Sähkömarkkinalain uudistus voi mahdollistaa tulevaisuudessa energiantuotantoyhtiöitä toteuttamaan energiajoustojen ja hinnoittelun sääntelykokeiluja (sääntelyn hiekkalaatikko / regulatory sandbox). Asia ilmenee erityisesti eduskunnan talousvaliokunnan mietinnöstä (TaVM 11/2025 vp – H 45/2025 vp).

Lempäälän kunnan kokonaan omistama tytäryhtiö Lempäälän Lämpö Oy voisi pyrkiä saamaan ns. sääntelyn hiekkalaatikkoluvan, jolla voitaisiin kokeilla uusia energiajoustojen ja niiden hinnoittelun malleja hallitusti.

Lempäälä voisi toimia pilottikuntana, jossa kokeiltaisiin joustavia resursseja, joustotuotteita ja hinnoittelua sekä uusia sopimus- ja toimintamalleja. Eduskunnan talousvaliokunta on todennut, että joustaviin resursseihin ja niiden hinnoitteluun liittyvien ratkaisujen kehittäminen edellyttää sääntelykokeiluja. Lempäälä tarjoaisi mahdollisuuden hallittuun ja mitattavaan kokeiluun, jossa tulokset raportoitaisiin ja malli olisi skaalattavissa. Kokeilulla olisi mahdollisuus osoittaa käytännössä, miten jousto vähentää energiaverkon investointipainetta ja nopeuttaa investointeja.

Lempäälän kuntakonsernin edunvalvonnallisena tavoitteena on selvittää mahdollisuutta sääntelykokeiluun osallistumiseksi ja pilottikuntana toimimiseksi. Lempäälän kunta ja Lempäälän Lämpö Oy eivät kuitenkaan lähtisi mukaan pilottikunnaksi, jos se vaatisi merkittäviä lisäinvestointeja kuntakonsernilta.

Edunvalvontakortit

Tämän pykälän esittelytekstissä esitelty edunvalvontasuunnitelma kunnan edunvalvonnan kärkineen on tiivistetty edunvalvontakortteihin. Jokaiselle edunvalvonnalliselle teemalle on oma edunvalvontakorttinsa.

Edunvalvontakorttien on tarkoituksena toimia sekä viranhaltijoiden ja työntekijöiden että luottamushenkilöiden tukena edistettäessä kunnan edunvalvontasuunnitelman tavoitteita eri vaikuttamiskanavissa. Yhteistyön ja verkostojen merkitys on tärkeää vaikuttavan edunvalvonnan toteuttamisessa. Lempäälän kannalta on tärkeää, että myös luottamushenkilöt pystyvät tekemään edunvalvontaa omien verkostojensa kautta ja vaikuttamaan päätöksiin niin kansallisella, alueellisella kuin paikallisellakin tasolla.

Edunvalvontasuunnitelman ja edunvalvontakorttien yhtenä tavoitteena onkin luoda yhteinen tilannekuva sekä välittää tietoa edunvalvonnan tilannekuvasta ja tavoitteista luottamushenkilöiden suuntaan.

Kunnanhallitus
Kunnanhallitus

§ 67

16.03.2026
30.03.2026

Edunvalvontasuunnitelmaan liittyvät edunvalvontakortit ovat tämän pykälän liitteenä teemoittain koottuna.

Edunvalvonnan tavoitteiden toteutumisen seuranta

Edunvalvonnan tavoitteiden toteutumista seurataan ylätasolla kunnan johtoryhmässä ja yksityiskohtaisemmin palvelualueiden johtoryhmissä sekä muissa palvelualueiden välisissä työryhmissä. Lisäksi edunvalvonnan tavoitteiden toteutumista seurataan kuntakonsernin johtoryhmässä, johon kuuluvat kunnanjohtaja ja kunnan tytäryhtiöiden toimitusjohtajat.

Edunvalvontatyön tulee olla suunnitelmallista ja tavoitteellista. Edunvalvontasuunnitelma hyväksytään kunnanhallituksessa valtuustokausittain, ja sen toteutumista seurataan säännöllisesti sisäisesti kunnan johtoryhmässä ja tarvittaessa kunnanhallituksessa. Edunvalvontasuunnitelma tuodaa valtuustolle tiedoksi.

Kunnan edunvalvontakorttien päivittäminen on jatkuvaprosessi, jossa otetaan huomioon mahdolliset muutokset, kuten esimerkiksi edunvalvonnallisten kärkein toteutuminen sekä seudulliset ja maakunnalliset tavoitteet.

Liitteet:

- Lempäälän kunnan edunvalvontakortit vuosille 2026-2029

Toimivalta: Lempäälän kunnan hallintosäännön 5 luvun 1 §:n mukaan kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa ja vastaa edunvalvonnasta.

Lisätietoja: kunnajohtaja Noora Pajari, puh. 040 769 5259, sähköpostit ovat muotoa etunimi.sukunimi@lempaala.fi

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää

1. hyväksyä Lempäälän kunnan edunvalvontasuunnitelman vuosille 2026–2029
2. valtuuttaa kunnanjohtajan tekemään teknisiä korjauksia edunvalvontasuunnitelman ja edunvalvontakorttien sisältöön ja visualisointiin
3. ehdottaa kunnanvaltuustolle, että kunnanvaltuusto päättää merkitä Lempäälän kunnan edunvalvontasuunnitelman vuosille 2026–2029 tiedoksi.

Kunnanhallitus
Kunnanhallitus

§ 67

16.03.2026
30.03.2026

Käsittely

Keskustelun kuluessa jäsen Pasi Huhtala esitti, että asia jätetään pöydälle. Puheenjohtaja tiedusteli voidaanko Pasi Huhtalan esitys asian jättämisestä pöydälle hyväksyä yksimielisesti. Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti.

Päätös

Kunnanhallitus päätti jättää asian pöydälle.

Tiedoksi

hyvinvointi- ja elinvoimalautakunta, kasvatus- ja opetuslautakunta, yhdyskuntalautakunta, kunnan johtoryhmä, kuntakonsernin johtoryhmä, palvelualueiden johtoryhmät

Kunnanhallitus 30.03.2026
135/00.01.02/2026

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää

1. hyväksyä Lempäälän kunnan edunvalvontasuunnitelman vuosille 2026–2029
2. valtuuttaa kunnanjohtajan tekemään teknisiä korjauksia edunvalvontasuunnitelman ja edunvalvontakorttien sisältöön ja visualisointiin
3. ehdottaa kunnanvaltuustolle, että kunnanvaltuusto päättää merkitä Lempäälän kunnan edunvalvontasuunnitelman vuosille 2026–2029 tiedoksi.

Päätös

Tiedoksi

hyvinvointi- ja elinvoimalautakunta, kasvatus- ja opetuslautakunta, yhdyskuntalautakunta, kunnan johtoryhmä, kuntakonsernin johtoryhmä, palvelualueiden johtoryhmät

89

Lautakuntien pöytäkirjat ja viranhaltijapäätökset

Kunnanhallitus 30.03.2026

59/00.01.01/2026

Lautakuntien pöytäkirjat

Hyvinvointi- ja elinvoimalautakunta 19.3.2026 pöytäkirja

Kasvatus- ja opetuslautakunta 17.3.2026 pöytäkirja

Viranhaltijapäätökset

Kunnanhallitukselle esitellään viranhaltijapäätökset ajalta 9.3.-24.3.2026

Koontiraportti viranhaltijapäätöksistä on toimitettu kunnanhallituksen jäsenille esityslistan oheismateriaalina. Lisätietoja antaa kunkin viranhaltijapäätöksen tehnyt viranhaltija.

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää merkitä lautakuntien pöytäkirjat ja viranhaltijapäätökset tiedoksi eikä ota niitä käsiteltäväkseen.

Päätös

1. Tampere 23.3.2026
 - Elinvoima- ja osaamislautakunnan työllisyysjaoston 18.3. kokouksen [pöytäkirja](#)
 - Elinvoima- ja osaamislautakunnan 18.3. kokouksen [pöytäkirja](#)
 - Elinvoima- ja osaamislautakunnan työllisyysjaoston päätös 18.3.2026 § 13 Elinvoima- ja osaamislautakunnan työllisyysjaoston vuosisuunnitelman katsaus tammi- joulukuu 2025 (teams)
 - Elinvoima- ja osaamislautakunnan työllisyysjaoston päätös 18.3.2026 § 12 Nuorten rekrytointituen käyttöönotto (teams)
2. Business Tampere 20.3.2026
Business Tampereen palvelusopimuksen raportointi 1-12/2025 (teams)
3. Suomen Kuntaliitto 17.3.2026
 - [Kuntaliiton yleiskirje 2/2026](#) Kopiointiluvat vuodelle 2026
 - [Kuntaliiton yleiskirje 3/2026](#) Energiatehokkuuslain päivitys – vaikutuksia kunta-alalle
 - [Kuntaliiton yleiskirje 4 /2026](#) Perusopetukseen valmistavan opetuksen järjestäminen ja perusopetuksessa järjestettävä valmistavan opetuksen lisäopetus
 - [Kuntaliiton yleiskirje 5/2026](#) Sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnassa koskevan sääntelyn toimeenpano kunnissa
4. Kehitysjohdaja 16.3.2026 § 12
Lempäälän kunnan osallistuminen Itä-Suomen yliopiston koordinoiman Mielen hyvinvoinnin ABC-toimintamallin vaikuttavuustutkimukseen 2027 alkaen (teams)
5. Pirkkala 13.3.2026
 - Ympäristöterveyslautakunnan 10.3.2026 kokouksen [pöytäkirja](#)
 - Ote Ympäristöterveyslautakunta 10.3.2026 § 9
Ympäristöterveyden toiminnan toteuma 2025 (teams)
6. Ikaalinen 12.3.2026
Ote Ikaalisten kaupunginhallituksen 9.3.2026 pöytäkirjasta § 44 Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n muutettu yhtiöjärjestys (teams)
7. Tampere 11.3.2026
Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan 4.3.2026 kokouksen [pöytäkirja](#)
8. Lupa- ja valvontavirasto 11.3.2026
 - Ehdotukset itsenäisyyspäivän kunniamerkeistä vuonna 2026

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää merkitä ilmoitusasiat tiedoksi.

Päätös